

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

**Hrabani Mauri expositiones in Hester und Iudith - Cod.
Aug. perg. 75**

Hrabanus <Maurus>

[S.l.], [9. Jahrh.]

Expositio in librum Hester

[urn:nbn:de:bsz:31-63644](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-63644)

iiii De eo quod rex assuerus cum nocem in
 somnem duxisset iussit sibi afferri
 historicas & annales priorū temporū
 qui dum coram eo legerentur puentū
 est ad locum: ubi mardocheus eunuchus
 insidiatorez prodidit. ob quod eum rex
 uocato amian stola regali & diademate
 decorari precepit. et equo regio sup
 positū amicum regis p ipsum coram pre
 dicari. unde amian tristis domū reuer
 sus est.

x Secundo die conuuiui reginae pro popu
 lo suo deprecante amian in ligno quā
 mardocheo preparauerat suspensus ē.

xi Quod mardocheus loco amian consti
 tuitur & ad suggestionē regine episto
 le. pro iudeorum salute mittuntur.

xii De gloria mardochei. & quomodo se
 iudei ultra sunt de inimicis suis & de
 com filiam amian in patibulo suspensi.

xiii De eo quod illi dies quib; se iudei de im
 micis suis ultra sunt in iohannem
 computabantur.

xiiii Quod assuerus rex cunctas insulas
 fecit tributarias ubi historia hest
 apud hebreos: senem habet.

**EXPLICIUNT CAPITULA
 INCIPIT EXPOSITIO
 HERABANI MAURI IN
 LIBRUM HESTER.**

Fndiebus assueri qui regnauit ab india
 usque ethiopia. sup centum uiginti
 septem prouincias. quando sedit in so
 lio regni sui. Historiam hester non
 solum diuini libri sed & iosephi antiqui
 tatum continent. licet in aliquibus histo
 rica nar ratione differant. sed & illud
 in questione uer tatur. quis iste
 assuerus fuerit qui regnauit ab india
 usque & ethiopia sup c. xx. prouincias.
 Necnon hunc memoratus iosephus refert
 errum ēē filium xerxis regis qui post
 dactriū patrē suum regnauit. In pside
 Hunc ergo errū dicit artaxersem apud
 grecos uocari qui longimanus cognomi
 nabitur regnū tenens annis xl. sed
 ego non puto hester eo tempore fuisse.
 Numquam enī est tras de ipsa siluis & qui
 scribit hoc tempore ezram & neemiū
 reuer. sos ēē. e babilone. & ea deinceps con
 secuta que ab his gesta referuntur. eusebi
 us ergo in chronica suis arbitrat hunc
 assuerum ēē artaxersem qui cognomina
 tus ē memnon. darii & parisatidis filiū. hic
 ab hebreis assuerus. & a septuaginta interpre
 tibus artaxerxis uocatur. regnauit post
 dariū patrem suum cognominato nothum
 annis xlv. sus acuitas regni eius gardiū fuit.
 Sus in metropoli est pside. quoniam hie
 rica memnonis fratrem constituisse.

dicta autem susis quod imminere susis flu-
 uio ubi regis est cyri lapide candido & uario
 cum columnis aureis & lacunariis gemmisq;
 distincta. continens etiam simulacrum cele-
 stis micantibus: presignatum. & cetera
 humanis mentibus incredibilis. ubi & pres-
 ens rex conuiuium maximū cum grandi
 paratu & diuiciarū copie subiectis popu-
 lis exhibuisse narratur. unde sequitur.
 Tertio igitur anno imperii sui. fecit gran-
 de conuiuiū cunctis principibus & pueris suis
 fortissimis psarum & medorum in lectis &
 pfectis prouinciarum coram se. ut ostende-
 re & diuitias glorie regni sui. ac magnitudinē
 atque lactantiē potentie sue. Multo tem-
 pore. centū uidelicet & octoginta diebus.
 Cumq; impleverentur dies conuiuii. Inuitauit
 omnem populū qui inuentus est susis. a maxi-
 mo usque ad minimum. & septem diebus iussit
 conuiuium preparari. Inuestibulo horri-
 & nemoris quod regio cultu & munu. con-
 situm erat. Et pendebant ex omni par-
 te tentoria aerei coloris & carpuisus. &
 lachrymatis sustenta. funibus bissimis atq;
 purpureis. qui eburneis circulis inseruierant.
 & columnis marmoreis fulciebantur.
 Lectuli quoque aurei & argentei super
 pauimentum zmaragdino & uario stru-
 tam lapide dispositi erant. quod mira ua-
 rietate pictura decorabatur. Bibebant

autem qui inuitati erant aureis poculis.
 & calis utque alus uasis. ubi inferebantur.
 Unum quoque ut magnificentie regie
 dignum erat abundans & precipuum po-
 nebatur. nec erat quinoletus cogere &
 adhibendum. Sed sic rex statuerat pre-
 ponens mensis singulos de principibus
 suis. ut sumeret unus quisque qd uellet.
 Huc preparatio opulentissimi conui-
 uii. licet isto ruditer diuitiarum pompam
 ac deliciarum luxum regis potentis demon-
 strare uideatur. tamen factatiore masti-
 rio potentissimi regis nostri. uidelicet
 dñi xpi diuitiarum spiritualium magni-
 tudinem ac uitalium opum excellentiā.
 quas ille secundum modum dispensatio-
 nis suae unicuique fidelium suorum lar-
 giter distribuit. significat. nec enim
 alicui regis illi ditissimus. qui uxoris sue
 fidelissimae precibus exoratus. iudeorū
 quem iniqui meditantur imminenti
 remouit interitum. quam redemptor
 nostro per figuram aptatur. qui cot-
 die se uelut que sponsa ipsius est
 dilectissimae. orationibus hinc pellat.
 Liberat electos suos de hostium manibus.
 atque inimicos eorum dignae subiecit
 uindictae. Quod autem hester tēpore
 ecclēsis tenent. nulli dubium est. nec supra
 alicuius sponsa quā xpi ullomodo dicendi ē.

A.

Vnde refugere quis libet hanc Interpretationem non debet pro eo quod ille rex historicus perfidus erat. quasi propter hoc nullo modo regis iustitiam tenere possit. non enim dicimus quod perfidus seu peccata alicuius. siue fidelis seu eorum perfidus. ipsius accus exprimentur. qui peccatum non fecit nec inuentus est dolus in ore eius. que enim socias lucis ad tenebras. aut que conuentio christi ad belial. sed bona facta ac iusta iudicium cuiusquam ad nullum melius referuntur. quam ad illum a quo est omne bonum. de quo scriptum est. iudicabit orbem terrarum in equitate & populos in ueritate sua. Nam gentilium errores acque impia facta. ita nec fidelium transgressionem acque peccata. facile per similitudinem ueritati competunt. haec enim ideo diximus quod quidam doctorum. dauid factum in uirum & uxorem eius. figuratim transferunt ad christum & ecclesiam. quid causa est ut aliquis dicat mori si dubitationem. sed aquam contradictionis. aaronis functionem in factura uiculi. salomonis libidinem. & ezechie arrogantiam. patri negationem. ac saul blasphemiam. redemptori nostro figuratim conuenire. sed tamen rite

nullus denegare potest. eorum bona facta ac rectam doctrinam. plurimum illi testimonium prebuisse. unde nemo nos reprehendere debet quod regis magnifica opera ac iusta iudicium regi & iudicium omnium seculorum quodammodo similitudo comparemus. quod suum est quicquid bonum est. & ab eo refugit omnis iniquitas. sicut autem uidetur incongruum esse quod dicimus. legit etiam prophetam. qui cyrum regem persarum. hominem gentilem. comparauit redemptori nostro dicent. expropheta domini. dauid tibi thesaurus absconditos & archana secretorum. ut scias quia ego dominus. qui uoco nomen tuum deus israel. propter seruum meum iacob & israhel electum meum. & uocaui te in nomine tuo. ut similaueris. & non cognouisti me. ego dominus & non est amplius extraneum non est deus. ac cinxi te & non cognouisti me. & opuscula puerum. qui actus sine casus regum reproborum saulis & lechonis. scilicet summa redemptoris nostri opera figuratim designare dixerunt. saulis uelicti uiculi in regem. sed merito scelerum suorum occisi. super innocuum regis christi morte interpretantes. lechonis uero translationem de iuda in babiloniam. quam propter peccata sustinuit. ad gratiam eiusdem redemp-

toris nostri triplice referentur / quare relic-
 tit obp fidium ludeis / ad saluandas per or-
 bem nationes trans migrare dignatus e-
 qui dicta uel acta pharaonis siue nabu-
 cho donosor. triplice sup ostibus ueclene
 intellegendi tradiderunt / uerbi gra-
 tia pharao precepit Infantes populi
 diuinos culos In flumine necare / feminas
 reseruari / quia diabolos fortia Inno-
 bis opera ex tinguere / fluxa & Infir-
 mic. cupit enutrire / Item nabucho
 donosor lussit omnes populos sibi
 subditos audita uoce simphonorum
 & musicorum prostratos adorare
 statuam suam / & diabolus satagit genus
 humanum per dulcedinem pompe ter-
 restri aretitudine mentis Inflexere.
 & ad sequendum cupiditatem que est
 simulacroru seruitus deceptoru corda
 per uertere / si ergo que decem opera
 uel luste poene reprobatorum Infigu-
 ra non solum malorum sed & bono-
 rum precesserunt / cur non & boni
 bonorum actus siue sermones que
 In proph&ico uolumine continent
 bonis sequentiu gesta prefigurare
 potuerunt / uirtus namque sacri
 eloqui aliquando sic trans alta nar-
 rat / ut uentura exprimeat / sic

fac torem ad probat / ut ei In mysterio
 contradicat / sic gesta dampnat
 ut haec mystice gerenda per sua
 deat / Item uideamus opuscula
 sei augustini qui & cum septem uiros
 unius mulieris sine filis defunctor
 de quibus saducei resurrectionem
 negantes dnm temptabant / cer-
 tam ecclesiastici sacramenti figu-
 ram dixerant habere / nec non & mu-
 lierem & sterilitatem eius & morte
 ipsorum quoque uirosum mortem
 figurat esse rerum memorabiliu
 docuit / cum hanc historiam neque
 ipse dnm neque euangelistarum quis
 pius ex sua personu narrauerit sed
 que Impii nefando ore contra dnm
 protulerant / euangeliste propter
 sacratissimum dnm responsum suscite-
 ris Indiderunt / Haec ergo & his
 similia lector fidelis In scorum patru
 dictis Inueniens non nobis Inputat
 si ad eorum similitudinem In nostris
 opusculis cetera Inseramus / Tercio
 legitur uirno Imperii sui rex asuerus
 fecit grande conuiuium cunctis princi-
 pibus & pueris suis fortissimis per saru
 & medorum / ut ostenderet diuitias glorie
 regni sui / cum redemptor noster quem

5
5
5
5
5

6.
a fuerit & nomine exprimit &
dignitate. Interpretatur enim ostium
sive atrium meum. cum patre & spu
scō sempiternum habens imperium;
tertio tempore istius seculi incar
nationis sue humano generi pater fecit
sacramentum & nobis uitę ceperunt
aditum. spiritalerq; epulas fidelibus
suis abundantissime ministravit. &
primum ergo tempus ante legem fuit
secundum sub lege. tertium sub gra
tia. In quo uidelicet euangelicam
predicationem & corporis ac sang
uinis sui uniuersis gentibus opulen
tissimam parauit refectioem; huius
uidelicet conuiuii excellentium. In
parabola euangelii ipse dñs ubi de
rege quinquagesimo filio suo fecit &
decencie magna per hominem facta
referretur. spiritualiter mysterio nobis
commendabat. Septem ergo dieb;
rex magnus conuiuium instruit fecit
Inuestibulo horti & nemoris. quod
regio cultu & manu consecraverat.
Cum redemptor noster. toto tempo
re istius uitę. quod per numerum
discurrit septenarium. In presenti
eclesia. In qua unusquisque fidelium
semel scriptum recta fide & bonis operib;

ad Introitum paradisi & regni pre
parat celestis. pabulo diuini uerbi
& dapibus uirtutum electos suos faciat.
quatenus delicias & locunditati supni
regis. per omnia habiles fiant. ubi ar
bores fructiferę consistunt. hoc sci
unt & bonis meritis preclaro dono
largiente diuino. scē conuersatio
nis & recte doctrine ostendunt
decorem; Ibi pendunt ex omni parte
tentoria. aetheri coleris & capis simis.
& lacrynt huius. quia ibi ornatus
spiritalis studii. & splendor celestis
sapientie. cum fulgore uirtutum.
ad instructionem in ea digne
consistentium micat. Cur pasinus
enim color. speciem aurum ut quidam
uolunt. prehendit. & merito non
comparatur diuine sapientie. que
In cultu & religione puritatis maxime
excellit; & hec tentoria. byssinis fu
nibus atque purpureis extentur. &
& columnis marmoreis fulciebuntur.
Byssus enim mortificationem carnis
significat. purpura sanguinem
martyrii. ebur castitatem cor
poris. & columnę marmoreę firmi
tatem scōrum doctorum. Bene ergo
dicitur quod tentoria diuerso colo

ris / byrrinis funibus utq; purpureis.
per circulos eburneos in columnis mur-
moreis suspensa essent. quia decor
scē edens / siue sit in meditatione sa-
pientie. seu in profectu uirtutum. p
continentium ut que castitatem cor-
porum / simul cum martiri dignitate.
In doctoribus scē euangelii fulgere debet
& tam in illorum uerbo quam & in
exemplo. ad multorum notitiam
peruenire / ut ab his instructi. his in ca-
ta ut que confortati ad aulam celestis
Imperii rite peruenire possint. Ibi
quoque lectuli aurei & argentei
super pecuniam & margariti-
no & pario stratum lapide / disposi-
ti erant. quod mira uarietate. pictura
decorabatur; quia humilitas scōrum
diuersis speciebus uariarum uirtutum
decorata. In meditatione diuini uerbi.
& In indagacione uere sapientie. electis
di quiescent inter ne preperat contem-
placionis. ubi succurrit agnitionis & dilectio-
nis di. pie querentibus. dono spī scī lar-
gissime. Infunditur. De quo lectulo.
sponsa In cantico canticorum dicit.
lectulus noster floridus. qui nimirū
scī quique. cum tranquillitate tempo-
rum utuntur. & tribulationum.

7.
laboribus cessant. Tunc maxime
lectionibus sacris. leuiss. orationibus.
ceterisque spī fructibus uacant.
& In super-norum contemplacione.
tunc sese altius ad tollunt. ad spe-
culandum utique gloriam maiesta-
tis diuine. cum serenam ab exteri-
oribus per turbacionibus tempus.
accipiunt. Zamagodus enī gem-
ma est. animice uiriditate uocata.
Pariumque est genus mar-moris
candidissimi; & apte dicitur. his
duobus lapidibus pavementum esse
depictum. ubi lecta fuerunt posita.
quia per candorem hoc est castita-
tem corporis. & per uiriditatem bonę
mentis. Ingratice di. semper uirentis;
Bene construatur fundamentum
humilitatis. ubi condignis quibusq;
premiū preparatur. uelut ne-
qui & is. unde scriptū est.
Beati pauperes spū. quō ipsorū
est regnum celorum. & qui se bene
humiliauerit. rite exaltabitur.
Hinc eadem ueritas edidit In euangelio
ad discipulos ait. Discite a me. quia
mitis sum & humilis corde. & Inue-
nietis requiem animabus uestris. Iugū
enim meum succue est. & onus meū

50

D.

leue est. Bibebunt autem qui inui-
tati erant ad regale conuiuium au-
reis poculis & alus atque alus uasis.
cibi inferebantur; aureis poculis
bibunt. qui in preciosis simis scilicet euan-
geli dictis sapientiam diuinam hau-
runt; hisque cibi diuersis uasis infe-
runtur. qui in lectionibus legis & pro-
phetarum. apostolorumque & euan-
gelistarum. multipliciter daper spirita-
lis doctrine accipere norunt. quibus
saginantur anime que ad uitam nu-
truntur aeternam. uinum quoque
& ut magnificentia regia dignum est
abundans. & principum. conuiuanti-
bus ponitur. cum donum celestis gratie
singulis quibusque fidelibus. secun-
dum dispensationem diuine clemen-
tie & ipsi scilicet distributionem. largis-
sime impenditur. quando iuxta
pauli sententiam. caritas dei diffusa
est in cordibus nostris per spiritum sanctum
qui datus est nobis. & uniuersumque da-
tur manifestatio spiritus ad utilitatem.
Alii quidem per spiritum datur sermo
sapientie. alii autem sermo scientie.
secundum eundem spiritum. aliter fides
in eodem spiritu. alii gratia sanctorum.
in uno spiritu; alii operatio uirtutum.

alii pro phetia. alii discretio spirituum.
alii genera linguarum. alii in interpre-
tatio sermonum. Quod autem nouis-
sime narratur non esse quem quicquam
qui nolentes cogere ad bibendum.
sed sic rex statuerat. preponens men-
sae singulis de principibus suis. ut su-
meret unusquisque quod uellet.
Significat gratiae libertatem. ubi ne-
mo ad percipiendum donum spirituale
inuitus cogitur. sed uoluntas prompta
singulorum quaeritur. iuxta illud
dominicum testimonium quo dicit.
qui potest capere capiat. & item suis.
ad uitam ingredi. serua mandata.
Et iterum. si uis aut perfectus esse uen-
de uende omnia quae habes. & da pau-
peribus. & habebis thesaurum in caelo
& ueni sequere me. Preponit enim
rex noster. in sacrae ecclesiae celebri
a sacro conuiuio doctores suos sup-
mensam scripturarum. ut un-
cuique fidelium dispenserent dogma
congruam. & secundum uniuersum cuiusque
qualitatem. conforment uerbi predi-
cationem. ut inde sumat unusquisque
quod sibi possibile & utile esse per-
spexerit. tanta quippe arte uox doc-
toris temperanda est. ut cum diuersa sint

ca ditorum utique. & singulari inueniuntur
congrua. & tamen sibi & ipsi non ste-
diuer sa. ut inter passionem medius
uno quidem ductu transeat. sed mo-
re anapitit gladii. tumores cogitati-
onum carnalium & diuerso latere
incidat. Qui tenus sic super bis
predicatur humilitas tamen ti-
midus non augeatur melius. sic timi-
dis infundatur auctoritas. ut tamen
super bis non crescat effrenatio; sic
otiosis ac torpentibus predicatur solli-
citus boni operis. ut tamen inquitur.
In modo deratue licentia non augeatur
actionis. sic inquitur ponitur mo-
dus. ut tamen otiosis non fiet tor-
por securus; sic ab inspectentibus
extinguuntur ira. ut tamen remissis
ac lenibus non crescat negligentia;
sic lenes ac celanduntur ad zelum. ut
tamen iracundis non addatur incen-
dium. sic tenacibus infundatur tribu-
endi largitas. ut non prodigis predicatur
paucitas. & tamen tenacibus peritu-
ra rerum custodia non augeatur.
sic in continentibus laudatur conlu-
gium. ut tamen continentes non re-
uocentur ad luxum. sic continentibus
laudatur uirginitas corporis.
ut tamen in conjugibus dispecta

9.
non fiat fecunditas carnis; sic prechi-
candae sunt bonae. ne latere lubentur
& mala; sic laudanda sunt bona sum-
ma. ne disperant ultima; sic nutrienda
ultima. nedum credentur sufficere
quaquam tendatur ad summum.
Sed uis ergo fidelis & prudens qui
constitutus ad no dispensatur con-
seruis suis in tempore critica dat
mensuram. uoce dominica laudat.
& super omnia bona sua consti-
tuendas promittitur. Unde
necesse est ut qui uerbi pocula
ministrat. discretionis normam
teneat. qui tenus deministerio
suo magis laudem & premia quam
damnum & tormenta consequitur.
J. Vasthi quoque regina. fecit con-
uiuium feminarum in palatio. ubi
asuerit munere consueuerat.
Quid per uasthi reginam nisi plebs
iudaica exprimitur. quae quasi
regina regnasse uidebatur. cum
in cultu unius dei ceteris gentibus
preminere inueniebatur. Hec
ergo conuiuium feminarum in pa-
latio ubi rex munere consueuerat
fecit. hoc est in ipsa hierusalem
ubi templum dni & sca scorum
fuerant. cultu obseruantiam.

legis exhibuit. uel Inscripturarum
sacritum meditatione. Inquit di
uinitas potentie sue notitiam
tribuit. pui animabus refectione
scientie spiritualis. Inpendit.

¶ Itaque die septimo cum rex esset
Inlariot. & post nimum potionē
Incalus sset mero precepit muu
man. & bu zachu. & ar bonu. & bu
gathu. & abgathu. & Zarathu.
& chur chus septem etinu chis qui
In conspectu eius ministrabant.
ut Intro ducerent regnum uas
thi coram rege. Posito super caput
eius diu de macte. ut ostenderet curie
tis populis & principibus. illius pul
chritudinem. erat enim pul chra
uulde. Quae rennuit. & ad regis
imperium quod per eunuchos mun
dauerat. uenire contempfit.
Septimus dies conuiuia plenitudi
nem temporum significat. Inquit
dn̄s Incarnatus. omnice misteru
legis & prophetarum. quibus pie
mentes religiosorum hominum ea
tenus pascebuntur. abundantiori
gratu manifestant. de qua pleni
tudine. paulus ad galatas scribens.
ait. Cum uicem uenit plenti
do temporum. misit dn̄s filium

suum factum ex muliere factum
sub lege. ut eos qui sub lege erant
redimeret. ut adoptionem filioru
reciperemus; quō estis filii di. misit
dn̄s sp̄m filii sui In corda nostra
clamantem abba pater. Et be
nedictum est quod post nimum
potionem Incalus & mero. quia
copiosam gratiam dono sp̄s sc̄i. In
discipulos suos per aduentum p̄ta
dixit In fuda. de quo mero. In acti
bus apostolorum legitur. quod
In cenaculo sion. aduentante sp̄u
sc̄o super centum uiginti creden
tes. cum aestimarent iudei musto
eius replētus esse. petrus respondit
dicens. uiri fratres. non ita ut uos
aestimatis. hu ebri sunt. cum sit ora
tertia diei. sed hoc est quod dictum
est per prophetam Joel. & ecce In
nostris diebus dicit dn̄s. effundā
de sp̄u meo sup omnem carnem. &
prophētabunt filii uestri & filie
uestre. & uisiones uestri uisiones
uidebunt. & seniores ur̄i somnu som
nabunt. Et quidem sup seruos
meos & ancillas meas. In diebus illis
effundam de sp̄u meo & prophētabunt.
& dabo prodigiu In celo sursum. &
signa In terra deorsum; causam

dulcedinem. In scriptis mysticis euangeli-
gela gustant archidiaconi. ad spon-
sum ait. Omnis homo primum ui-
num bonum bibit. & cum inebriu-
ti fuerint. tunc id quod dicitur est.
tu autem seruaisti uinum bonum
usque adhuc. praecepit ergo rex in
locum ditate sua septem eunuchis
qui in conspectu eius ministrabant
ut introducerent regnum uasthi
coram rege posito super caput eius
diademate ut ostenderet cunctis
populis pulchritudinem eius. cum
redemptor noster xpi uidelet
dn̄s sc̄orum predicatorum ordine
septiformis sp̄s sc̄i gratia repletum
ad conuocandum iudeicam plebem
ad conuiuium spiritale dirigit.
Qua tenus eius decor ac nobilitas
quam habebant ex prerogatiua
patrum & legis prophetarumque
scientia ac cultu pietatis quem an-
te aduentum dn̄i habuerant ceteris
nationibus celebriorem totius orbis
innotesceret gentibus. sed illa non
solum legatos dispiciens uerum
& cum superni regis imperium
spem uenire contempsit.
Quod in euangelicis parabolis
ipse scilicet dn̄s innotuit.

Cum pater dementium super
filii prodigi poenitentis suscep-
tione uicium maculasse & con-
uiuium instruxisse declarauit.
Ubi senior filius licet oppido ro-
gatus a patre fuerit tamen in-
troire contempsit. & alibi ad nup-
tias quas rex filio suo parauit.
nec non ad magnam cenam quam
quidam homo parasse & multos
ad uocasse commemoratur. illi qui
ambitione clarum rerum deuen-
ti fuerant uenire nolle descripti
sunt. ob quod & cum summi patris
familie iusta indignatione reiecti.
& alii in locum eorum substituti
commemorantur. Senior ergo ille
filius antiquus synagoga popu-
lus qui in uasthi regine persona
exprimitur. de domicilio suo egredi
hoc est a legis littera euellitur uehementer
sed suo arbitrio uiuere contentus.
In terrenis desideriis defudando lon-
ge a gratia sp̄s sc̄i ac consilio patris
factus est exortus semper rigidus
ac durus & a core atque indignatio-
ne plenissimus. Hic est quare ad u-
eni & innotescere habeo exire & uidere
illum rogo te habere me ex castro.
Hic qui ligu bouum conparat.

quinque. & legis onere depreſſus
 terrenorum ſenſuum uoluptate
 perfructur. hic qui uxore ducta
 lrae ad nuptias non poteſt. & effectus
 caro nequaquam unum eſſe cuſpi-
 uula & Inſuſ per ſonum. & iam illius
 parabole operari congruunt. In
 qui prima tertia ſexta nona
 hora Ideſt uocationibus uariis
 mititur ad uineam. & In dig-
 nantur ſibi undecime hore opera-
 rios coequari. Quid autem de uſthi
 ſtultiffimae reginae contumacia
 factum ſcriptura narrant & audiamus.
Vnde iratus rex. & nimio furore ſue-
 census. Interrogauit ſapientes qui
 ex more regio ſemper aderant ei.
 & illarum faciebant cuncta confi-
 ſio ſcientiarum leges ac lura ma-
 ſorum. Erant autem primi & p-
 ximo. Churſenu. & ſechar. & ad-
 mathu. & tharſis. & mureſ. & mur-
 ſanu. & mamucha. ſeptem ducer
 per ſarum utque medorum. qui ui-
 debant faciem eius. & primi poſt
 eum reſidere ſoliti erant. cuiſen-
 tentiae uſthi reginae ſubiacerat
 quae aſſueri regis imperium quod
 per eunuchos mandauerat facere
 noluiſſe. Reſpondit que mamucha.

audiente rege utque principibus.
 Non ſolum regem leſit uſthi. ſed om-
 nes principes & populos qui ſunt In cane-
 tis prouincis regis aſſueri. egrediet
 enim ſermo reginae ad omnes muli-
 eres. ut contemnant uirōs ſuos &
 dicant. Rex aſſuerus leſit ut reginae
 uſthi Intraſſet ad eum. & illa noluit.
 atque hoc exemplo omnes principum
 conluges per ſarum utque medorum
 per uident imperium muritorum.
 unde regis luſta eſt indignatio.
 Et ſi tibi placet egredietur edicta
 a facie tua. & ſcribetur iuxta legem
 per ſarum utque medorum qui impre-
 teriri Inlicitum eſt. ut ne quaquam ul-
 tra uſthi Ingreductur a dregem ſed
 regnum illius alteri quae melior illa eſt
 accipiat. & cetera. Quid eſt quod ſup-
 bientes uſthi rex aſſuerus ſeptem
 ſapientium qui ex more regio ſemper ſibi
 aderant conſilium quaerit & ſententiam
 ſuper eam facere lubet. niſi quod ſalu-
 tor noſter per doctores ſuos ſpiritu
 gratia repletos quibus praſentiae
 recta fide ac bonis operibus ſemper
 adſiſtere curant. plebis ludice con-
 tumaciae cuius poſitae utque dampnatus
 rei ſit depromit ſententiam. ſcilicet
 ut de honore regali hoc eſt de conſortio

di quo ordinata ac pro data est ex
pellatur. & locum ipsius altera quae
melior ei est ecclesia uidelicet gen-
tium sincera fide ac plena deuotione
acapiat. quod ergo ad conuocandam
Iudeam dñs per legem utque prophe-
tas promissus sum mi patris consilio
destinatus sit ipse in euangelio osten-
dit dicens non sum missus nisi ad uos
quae perierunt domus ista. & item
non est bonum inquit sumere filio-
rum & inter cetera caribus sed per sisten-
te gentili muliere in pactione sua
magna fides eius merito ab ipso
dño laudatur atque alibi fides cen-
turionis fidei Iudeorum preferatur
cum dicit. Amen dico uobis non inueni-
tam fidem in ista. dico autem uo-
bis. quod multi ueniunt ab oriente &
occidente & recumbent cum abraham
& isaac & iacob in regno caelorum. filii
autem regni huius eiciuntur. In tene-
bras ubi erit fletus & stridor dentium.
Item alibi ipsa ueritas ad hierusalem
ait. Hierusalem hierusalem quae oc-
cidit prophetas & lapidas eos qui ad te
missi sunt. quotiens uolui congregare
filios tuos quem admodum gallina congre-
gat pullos suos sub alas suas & noluit

13.
ecce relinquatur uobis domus uestra
deserta. deuocatione autem gentium
post resurrectionem suam discipulis
suis taliter precepit dicens. Ite do-
cite omnes gentes baptizantes eos in
nomine patris & filii & sp̄s sc̄i. docentes
eos seruire omnia quae cum que man-
dauit uobis. & ecce ego uobiscum sum
omnibus diebus usque ad consumma-
tionem saeculi. Ap̄te quoque per-
mu machan qui nouissimus in ordine
septem sapientium numeratus. sen-
tentiam de uisibili promulgabit.
personae pauli apostoli qui nouissime
ad apostolatum conuocatus est expro-
mitur per quem Iudeis sua perfidie
rite exprobratur. Ipse enim desecat.
ego autem sum minimus apostolorum.
& alibi mihi inquit omnium sc̄orum
minimo data est gratia. hec ut euun-
gelizem xpm in gentibus. Hic ergo
dion in synagoga Iudeorum cum
bar-naba socio predicasset uerbum
dñi & Iudei repleti zelo contradicerent.
hisque ap̄ paulo dicebantur blasphe-
mantes. constanter ad eos dixit. uobis
oportebat primum loqui uerbum dñi.
sed quōo repellitis illud. & indignos
uos iudicatis aeternae uitae. ecce

conuertimur ad gentes. sic enim pre-
cepit nobis dñs. posuit in lumen gen-
tibus ut sis in salutem usque ad extre-
mum terre. audientes autem gen-
tes genuerunt. & glorificauerunt
uerbum dñi. & crediderunt quot quot
erant pre ordinati ad uitam æter-
nam. **¶** His ita gestis post quem regis
asueri deseruerat indignatio. recor-
datus est iustitiae & quae fecisset uel
quae passa esset. Dixeruntque pueri
regis ac ministri eius. Quae tantum
regi puellae uirginis ac speciosae
& mitavitur qui considerent per un-
uersas prouincias puellas speciosas
& uirgines. & adducant eas ad ciuita-
tem susan. & tradant in domum femi-
narum. sub manu uegeti eunuchi. qui
est prepositus. & custos mulierum re-
giam. & accipiant mundum mu-
lietatem. & cetera ad usus necessarias.
& quae cumque in eis omnes oculis
regis placuerit. ipsa regnet prouestit.
Repulsa igitur ludaea a consortio
regali diuersae gentes seu diuersae p-
sonae singularium gentium & diuersi-
tis partibus mundi ad societatem re-
gie dignitatis per predicatorum scō-
rum ministri fuerunt euangelici uer-

bi adducebantur. & tradite sunt sub
manu uegeti qui inter prelatos festiuus
uel solemnis preposito mulierum regi-
arum. hoc est sub cura pastorum & rec-
torum ecclesie. quibus custodia com-
missa est animarum fidelium ut ipsi
eis preberent uerbo & exemplo que-
quid ad cultum pietatis necessaria
erat. sicque quae cumque anima re-
ta fide ac pura conscientia. Inter in-
spectoris oculis placuerit ad regiam
in thalamum mundum. & ita pro re-
pudiata iustitiae contumacia ac proterui-
tate. **¶** Erat uir iudeus in su-
per ciuitate. uocabulo mar docheus
filius ian. filii semei. filii chis. de stirpe
gemini qui translatus fuerat de hieru-
salem. eo tempore quo lechoniun rex
iudee nabu chodonosor rex babilonis
transulerat. Qui fuit nutricius filio-
rum fratris sui ecclesiae. quae altero nomine
hester uocabatur. & utrumque paren-
tem amiserat pulchre nimis. & decora
facie. Mortuusque patre ac matre.
mar docheus sibi adoptauit eam in filium.
Cumque per crepuit regis imperium
& iuxta mandata illius. multae uir-
gines pulchre adducerentur susan. & e-
geio traderentur eunuchis. Hester quoque

Inter ceteras puellas ei tradita est
 ut seruetur in numero seminarum.
 Quae placuit ei & inuenit gratum
 In conspectu eius ut ad celestia
 mundum muliebrem & tradere ei par
 tes suas & septem puellas speciosissimas
 de domo regis. Etiam ipsam quam
 pedissequus ornare atque excoleret.
 Quid per hester quae inter praenunt
 absconsa & altero nomine uocabatur
 edesa. hoc est misericordiae. nisi gen
 tium aedesia designatur. quae in
 abscondito cordis sui propter fidei
 castitatem placet deo & misericordiae
 ac gratum coram oculis dei magis in
 uenit quam synecogoga iudeorum
 quae merito impietatis suae absq.
 misericordiae per osee prophetam uo
 catur. Hunc ergo mardocheus spiri
 talis quatuorque parentem amiserat
 sibi adoptauit in filium. & quid per
 mardocheum nisi doctores gentium
 significatur. Et maxime beatus piau
 lus apostolus qui etiam de irpe geni
 nea hoc est de tribu beniamin se esse
 testatur. cui quoque uocatione dei aper
 secutore in apostolum conuerso com
 missa est aedesia gentium & ipse eam
 mortuo patre & in uere errore sei

licet atque superstitione gentili
 quodam modo fecit esse suum. cum
 per bceptissimi gratum & uerbum
 euangelii omni potenti patri filiae
 ad salutem regenerauit ueternum.
 Unde ipse dixit ad eos. licet plures
 magistros haberetis tamen non mul
 tos patres. Ego enim in xpo per
 euangelium uos genui. Haec ergo
 quondam per nabuchodonosor regem
 babilonis in captiuitatem trans
 ducta est. cum per diabolum a natu
 rali lege & cultu unius dei in confusio
 nem idolatrie translata est. sed eum
 pietas diuinae omnino non deseruit.
 Immo per predicatorum suorum ad ueri
 tatis uiam iterum reuocauit. qui
 eius curam diligentius habentes edu
 cauerant eam in omni pietate & iusti
 tia & ueritate. Huic regem eunuchas
 hoc est pastorum ordo castissimus
 parans mundum muliebrem sanam
 uidelicet doctrinam & boni operis
 exempla tradidit. partes suas pro
 fecto scientiam scripturarum
 & honestatem morum. cui etiam sep
 tem puellas speciosissimas pedisse
 quus ordinauit. quia plures per
 sonas fidelium septiformis spi

sci gratia regeneratus atque e dedi-
 catus quatenus eius uestigia in
 fide & doctrina atque bona
 operatione sequerentur ipsius
 discipulatu saluberrimo subro-
 gavit scilicet ut profecto fidei
 & omnium uirtutum adornata
 fulgore ad regis supernithorum p
 omnino habilis inueniretur.

¶ Quae noluit indicare populum
 & patriam suam. mir docheusem
 ¶ preceperat ut de hac re omnino
 reticere. Noluit enim ecclesia
 gentium sanctorum doctorum pre-
 ceptis instructa patriae & po-
 puli sui prodere locum qui ab
 omni labe peccatorum & sordibus
 idolatriae per baptismum man-
 data nequa quam ultra obpro-
 brium sustinet pristinae impia-
 tis cui & cum & per prophetam dñs
 precipit dicens. Audi filiu &
 uide & inclina aurem tuam & obli-
 uiscere populum tuum & domū
 patris tui quō concupiuit rex
 speciem tuam quia ipse est dñs
 dñs tuus. Unde subsequitur per
 mir docheu tripodum solertium
 magistrorum demonstrando

¶ scriptura dicens. Qui deambulabit
 ¶ cotidie ante uestibulum domus in qua
 ¶ electae uirgines seruantur cura
 ¶ agens salutis hester & seire uolens
 ¶ quid ei accideret. Quia sci doctores
 cura per uigili cotidie exantant in
 doctrina euangelii ut plebis sibi com-
 misse explorent credulitatem & o-
 perationem si forte regulam recte
 fidei per quam salus aeterna adi-
 piscitur intenta mente sequuntur.
 Si diligentiam habeant in cultura
 di & in bonorum operum obseruan-
 tia per quam regni celestis merces
 in futura uita promeretur. Nec enim
 ulla hora huius sollicitudinis uocua
 fieri post apud eos in quorum cordi-
 bus ardor recte fidei & ignis diuini
 amoris incessabiliter feruēt unde
 doctor gentium de laboribus suis
 ac persecutionibus quas pro xp̄o
 passus est ueridicis uerbis glorians
 subiunxit dicens. praeter ea que getem
 secus sunt. Instantia mea cotidiana
 sollicitudo omnium ecclesiarum.
 quis infirmatur & ego non infirmor.
 quis scandalizatur & ego non uror.
 & ad romanos testis est inquit mihi
 dñs cui seruo in spū meo in euangelio

filii eius quod sine intermissione

me moricem uestri facio semper Ino

Ami. rationibus meis; **C**ū autem uenisset
 tempus singularum per ordinem pu
 ellarum. ut Intrarent ad regem. Ex
 plētis omnibus quae ad cultum mu
 liebrem pertinebant. mensis duo
 decimus uer tebutur. Ita dum taxat.
 ut sex mensibus ungerentur oleo mir
 tino. & alis quibusdam pigmentis &
 aromatibus uterentur; Quid est
 quod puella. que ad regis cubiculum
 In trodudendae erant duo decim men
 sibus oleo atque aromatibus prepa
 rabantur. Ita ut sex mensibus oleo
 myrtino quod boni odoris esse con
 stat ungerentur. & alis sex pigmentis
 & aromatibus ueris uterentur; Nisi
 quod omnes animae quae ad sacri bap
 tismi perceptionem & ad ueri sponsi
 regis uidelicet xpi thalamum Inuitan
 tur. oleo myrtino hoc est lumine fi
 dei & pinguedine dilectionis cum a
 romatibus uirtutum perfecte Inbu
 untur. quatenus eius consortio dig
 ne fieri mereantur. Quid enim aliud
 aunt predicatoris scī quando cate
 cuminal suos Instruunt ueritate
 fidei. nisi ut bonis operibus eandem

fidem eos adornare doceant. ut le

lunus & orationibus atque elemo

sinis ceterisque uirtutum operibus

pristinam sordes ueteris hominis

abluere. & noui decorem Induere

festinent. sic enim In actibus apos

colorum legitur. Quod cornelius

centurio orationibus & elemosinis

primum placasset dñm. de Inde ad

ueniente patre bap tismi munda

tionē & ipsi scī sificationē. ac ciper &

unde sublungitur. **I**ngredientes q;

ad regem. quic quid postulasent

ad ornatum pertinet. accipiebant

It ut eis placuerat compositae. de

tri dino feminarum. ad regis cubi

culum transiebant. Quae cumq;

enim animae certat ad thalamum

celestis sponsi propetare condignū

asunt doctoribus ornatum ad hoc

per cipit. & quos magis deuotā

ad agnitionem fidei ac uirtutum

exercitium preperat. eo amplius

magistrorum suorum sollicitudine

earundem uirtutum notitium

docendo illis am ministrat. Ita ut

de competentium numero per

scīe trinitatis Inegram fidem

ac plenam confessionem adpercep

tionem unice baptis matis & lunc
 tionem facti chris matis ubi celes
 ti sponso ueraciter luringitur ac
 cedat. Quod autem requiritur
 ¶ Quae Intrauerat uespere. egre
 diebatur micne. atque inde In
 secundas aedes deducebatur.
 mystice ostendit. quod post oc
 casum uitiorum exsurgere debet
 fulgor uirtutum qui non alibi
 quam In unitate scie eclesie
 rite splendet. at qui se inde
 per aliquam errorum acuitio
 rum foeditatem separauerit.
 merito Insecundus aedes ubi con
 cabine regis morabuntur deduci
 perhibetur. qui casus sanus fidei
 non profectum sed defectum
 honoris meretur. Nec ultra hu
 bebic huiuscemodi potestatem
 ad regem nostrum redire. nisi gra
 tiae supernae uisitatus iterum
 In pristinae dignitatis statum
 sua uocatione restituitur.
 ¶ Quoluto autem tempore per or
 dinem Instabac dies. quo hester
 filia abahil fratris mardochei
 quum sibi adoptauerat In filium
 Intra re debere ad regem.

¶ Quae non quae siue muliebrem cul
 tum. sed quae cumque uoluit uege
 us eunuchus custos uirginum. hecei
 adornatum dedit. Erat enim for
 mosa ualde. & Incredibili pulchri
 tudine. omnium oculis gratiosa
 & amabilis uidebatur. Quoluto
 Inquit tempore. hoc est transactis
 quinque & atibus mundi. In quibus
 peccatum propago prece debet.
 & legalis Institutio apud Iudeos
 florebat. sexta & at adueniente
 redemptore. In quae gentium mul
 tudo per euangelium conuocanda
 erat Instabac. tunc enim mystica
 hester. Id est uederia denotio bus.
 apostolica predicatione ad regem
 xpm per sane fidei credulitatem
 & baptis matis sacramentum In quo
 ducebatur. formosa ualde & In cre
 dibili uirtutum pulchritudinem. om
 nium oculis gratiosa & amabilis uide
 batur. cuius temporis meminit aposto
 lus paulus. scribens ad galatas tradi
 cent. post quum uenit plenitudo tem
 poris. misit ds filium suum nactum ex
 muliere. factum sub lege. ut eos qui
 sub lege erant redimeret. ut adoptio
 nem filiorum reciperemus. & ad eph

nos dicitur qui dicitur est in misericor
 dia. propter nimiam caritatem sua
 que diligit nos. & cum essemus mor
 tua peccatis; conuiuicauit nos xpo.
 cuius gratia estis saluati. & conre
 suscitauit. & con sedere fecit in celesti
 bus in xpo ihu. ut ostenderet in secu
 lis super uenientibus. rebundantes
 diuitias gratie sue; in bonitate
 super nos in xpo ihu. Unde etiam
 simul considerandum est ipsum ar
 ticulum temporis quando hester
 ad regem thalamum in tro ducebat.
 Quia est itaque ad cubiculum regis
 & assueri / mense decimo qui uocatur
 & tebeth. Septimo anno regni eius. &
 & amicit eam rex plus quam omnes mu
 & lieres. Habuit que gratiam & misericor
 & diam coram eo. super omnes mulieres.
 & Et posuit de ademea regni in capite
 & eius. / fecit que eam regnare in loco iusth.
 Ithobeth enim mensis ebreorum. ipse est
 qui apud grecos eir dymos apud latinor
 cepellatus est lanuarius; in quo incar
 natus dñs / octaua die est circumci
 sus. & amagis stella pre eunte ad
 ductis / cum infantulus adoratus. utq;
 muneribus. auro, ture, & myrra pro
 latis. tam quam dñs homo & rex ho

no ratur. In quo etiam uoluntate pre
 dicatur esse baptizatur; septi
 mo ergo anno regni assueri hester
 accessit ad thalamum regis.
 & ecce desic ad regem xpm. In quo
 septiformis sps gratia in commu
 tabilitate manet. adducta atque
 conluncta est. quoniam ipse ad ama
 uit plusquam omnes mulieres. hu
 buit que gratiam & misericordi
 am coram eo super omnes mulieres.
 hoc est super omnes nationes ter
 rarum; in cuius capite de ademea
 posuit regni. / cum ipsam sibi con sorte
 regni ad se uocauit; fecit que eam regnare
 in loco iusth. hoc est impie iudeo
 rum synagogae; que regem nos
 trum spernendo & cruci fiendo hono
 ris perdidit dignitatem; Fluus
 scilicet reginae excellentiam. pro
 pheta in tuens, ad regem xpm loqui
 tur dicens. Assit regina ad dextris
 tuis in uestitu de aurato. circum
 amicta uirginitate. Et statim ad
 ipsam loquens sub lingua dicens.
 Audi filia & uide & in clina aure
 tuam / & obliuiscere populum tuum.
 & domum patris tui. quoniam con cu
 piuit rex decorem ^{tuum} ipse est dñs

di tuus & ad orabunt eum
 filias tui in muneri bus uultu
 tuum deprecabuntur diuites ple
 bis. **E**t iussit conuiuium prepa
 rari per magnificum cunctis prin
 cipibus & seruis suis pro conlunc
 tione & nuptiis hester, & dedit
 requiem innumeris prouincis.
 ac donce largitus est iuxta magni
 ficentiam principalem. Quid
 est conuiuium per magnificum
 pronuptiis hester cunctis princa
 pibus & seruis preparati nisi
 pro spiritali conluntione xpi
 & ce doctus. gaudium maximu
 in toto orbe terrarum amatori
 bus simul atque minoribus unuer
 sis celebrari. In hoc enim conuiuio
 non carnales epule sed spirituales
 sapientie & uirtutum dapes.
 ad igne conuiuuntibus sumant
 ubi sacro sca misterice corporis
 ac sanguinis dmi. fideles quique
 ob salutis suae remedia percipi
 unt. In quo pustus uitae ueter
 nate consistit. dicit rex noster
 requiem innumeris prouincis
 ac donce largitur multiplicia
 quando a peccatorum onere

credentes sibi liberat & donis spi
 ritualibus eos remunerat. Unde ipse
 In euangelio ait. uenite ad me omnes
 qui laboratis & onerati estis & ego
 reficiam uos. tollite iugum meum
 super uos & discite a me quia mitis
 sum & humilis corde. & inuenietis
 requiem animabus uris. de quo & pro
 pheta ait. ascendens in altum cap
 tuum duxit captiuita tem dedit
 dona hominibus. cui consequen
 ter apostolus addidit dicens. & ipse
 dedit quosdam quidem apostolos
 quosdam autem prophetas. alios uero
 euangelistas. alios pastores & docto
 res. ad consummationem scorum.
 In opus ministerii. In edificatio
 nem corporis xpi. donec occur
 ramus omnes in unitatem fidei.
 & agnitionem filii dei. In uinum
 perfectum. In mensuram aetatis
 plenitudinis xpi. **C**umque & se
 cundo quae referentur uirginis &
 congregarentur. macedocheus mu
 nebat ad regis lenitiam. nec dum q
 prodiderat hester patriam & po
 pulum suum. iuxta mendacium
 macedochi. **Q**uia quidem enim
 ille precipiebat obseruabat

hester. & ita cuncta faciebat ut
 eo tempore solita erat. quo eam
 parvulam nutrebat. Queruntur
 & secundo regi virgines & con-
 gregentur. quia non sufficit dno
 nostro ihu xpo de iudaen tantum
 primitivam ad sociare sibi ecclesia
 uerum & cum de gentibus per predica-
 tores suos fidelium sibi multitudi-
 nem adquisit copiosam. ut fuit
 de utroque populo una ecclesia
 catholica sponsa uidelicet ipsius
 nobilissime. quae non habet macula
 aut rugam. Unde ipse in euange-
 lio ait. Et alios oves habeo quae
 non sunt ex hoc ovili. & illas oportet
 me adducere. & uocem meam audi-
 ent. & fiet unum ovile. & unus pas-
 tor. Mardocheus inquit manebat
 ad regis lacunam. quia doctores
 sui assidue manentes in doctrinae
 euangelii. conuocant gentes ad in-
 troitum fidei. & baptis matis sacra-
 mentum. necdumque hester nra
 prodit patriam & populum suum.
 iuxta mandatum mardochei. ty-
 pici. q iuxta doctrinam fidei nul-
 lo modo aliquid ^{audet} aucto scorum ecclesie
 per arrogantiam. sed in pura con-

scientiae humiliter omnia seruat.
 quae sibi dicitur euangelicis pre-
 cipiuntur. De qua per prophe-
 tam dicitur. Omnis gloria eius
 filiae regis ab intus. Et apostolus
 gloria inquit nostra haec est.
 testimonium conscientiae. nrae
 Eo igitur tempore quo mardo-
 cheus ad regis lacunam morabu-
 tur. Irati sunt beegathar. &
 thares duo eunuchi regis qui la-
 nitores erant. & in primo palatu
 limine presidebant. uoluerunt
 que insurgere in regem & occide-
 re eum. quod mardocheum non
 latuit. Statimque nuntiavit
 reginae hester. & illa regi geno-
 mine mardochei qui ad se rem-
 de tulerat. Quid per hos duos
 eunuchos qui lenitores erant domus
 regiae & in primo palatu limine
 presidebant. nisi scribe & farisei
 designantur iudeorum. de quib:
 dictum est. quod habentes claue
 scientiae. nec ipsi introierunt.
 nec alios introire permiserunt.
 Hi uolebant insurgere in regem
 & occidere eum. quia ipsi doctri-
 nae & uirtutibus saluatoris

semper Inuidentes Insi diabantur.
 Et cum ministris romane potestatis
 moliebantur. quo modo eum In
 terficere. Vnde scriptum est
 In euangelio. quod ab euntes fa
 risaei consilium Inierunt ut cape
 rant eum In sermone. & mit
 tunt ei discipulos suos cum hero
 dicienis dicentes. Magister.
 scimus quia uerax es & uiam di In
 ueritate doces. & non est tibi cura
 de aliquo. non enim respicis per
 sonam hominum. dic ergo nobis.
 quid tibi uidetur. licet censum
 dari cesari an non. & ab ille
 gitur. quod collegerunt pontifices
 & farisei consilium & dicebant.
 quid facimus. quia hic homo mul
 ta signa facit. si dimittimus eum
 sic omnes credent In eum. & ue
 nient romani. & tollent nostrum
 locum & gentem. Unde post pau
 ca sub iungitur. ab illo ergo die
 cogitauerunt Interficere eum.
 Has duas personas esauas pro
 pheta. In duabus domibus notat.
 Quibus saluator In carnatus. In
 lapidem offensionis & In petram
 scandali factus est. & In laqueum

& In ruinam habitantibus iherusa
 lem. Unde offendent eum pluri
 & cadent & conterentur. & In ratione
 & capientur. Horum ergo eunuchoru
 nequitiam agnoscent mar do cheus
 regi per hester prodit. quia illorum
 dolos & prauitatem cordis. pre dicatoru
 ordo fidelibus qui membra xpi sunt
 cauendos esse ostendit. post & In ipis
 duobus eunuchis. per sena hereticoru
 & scismatis eorum accipi. qui fraudis
 & malitiae uenenum corde gestan
 tes. aduersus ueritatem Iniqua
 consilia sedulo construunt. que
 liter eam a cordibus credentium
 auferant. & xpm qui est uita
 fidelium quod amodo In eis Inter
 ficiant. sed horum Iniquitatem sci
 doctores manifestantes. latebras
 errorum illorum In lucem pduant.
 de monstrando quomodo Innocentes
 per di iudicium amorte animae
 eruantur. noxii iusta ultione pu
 niantur. beneque meriti condigna
 mercede remunerentur. Unde
 sub iungitur. Quae situm est
 & Inuentum. & ad pensus uter que
 eorum In petri bulo. & ut sic rex
 ut In libro memorabili scriberetur.

ut prouita sua aliquid repensaretur
 mandatum que historiis & annalibus tra
 duntur coram rege; Libris quoque memo
 riales sunt uolumina duorum testamtorum
 in quibus quee iustis pbonis ad lib: p'miue
 & quee iniquis p peccatis suis poene inflicta
 romanae aut commemoratur.

¶ Vnde scriptum est in euangelio; Filius
 hominis uenturus est in gloria patris
 sui cum angelis suis; Et tunc redde
 t unum cuique secundum opera sua; Et tunc
 ibunt inquit impii in supplicium aeternu
 iusti autem in uitam aeternam.

Hinc & paulus ad romanos scribens
 ait; Reuelatur enim iradi de caelo sup
 omnem impietatem & iniustitiam
 hominum coru qui ueritatem diuini
 iustitia detinent; qui reddet unum cuique
 secundum opera eius; His quidem qui
 secundum patientiam boni operis gloria &
 honorem & incorruptionem que
 renant; uitam aeternam; His autem
 qui ex contumacia & qui non adque
 runt ueritati; credunt autem iniqui
 tati; Ira & indignatio tribulatio &
 angustia in omnem animam operan
 tis malum; De quo & p ezechielem
 dicitur; iusticia iusti super eum erit
 & impietas impii erit super eum;

Anima que peccauerit ipsa morietur;
 De hoc & psalmista parimodo testatur
 dicens; Oculi domini super iustos & aures ei
 ad p'cos eorum; uultus autem domini sup
 facientes mala ut perdat de terra memo
 riam eorum; **¶** Post haec rex adfu
 erus exaltauit aman filium amadath
 qui erat de sarpe agag & posuit so
 lium eius super omnes principes quos habe
 bat; Cunctaque serui regis qui in fo
 ribus palatii uersabantur; flectebant
 genua & adorabant aman; Sic enim
 eis p'ceperat imperator; Solas mardo
 cheus non flectebat genua neque adora
 batur; Et cetera; Quod p' aman
 superbum nisi fastus potentiam huius saeculi
 exprimitur; qui beneficis diuina pieca
 te sibi conlatis ab utentes; proximos suos
 quos consortes habent naturae so
 cios gratiae habere dispiciunt; uti
 de honorem ac reuerentiam quam
 solido inpendere iusto debuerant;
 In se neque trans ferre contendunt;
 eos autem qui hoc agere atque consen
 tiri nolunt odii insectantur;
 cruciatibus p' se cumant; atque mortua
 dere conantur; sed superius ui
 dex qui hu
 milia respicit;
 & alta alon
 ge agnoscat;

qui nouit decipientem & eum qui deci-
 pitur. Conuertit dolorem iniquorum
 in caput eorum & in ueritatem eorum
 iniquitates eorum descendunt & in fidiis
 suis capiuntur iniqui iustus de angus-
 tia liberabitur & traditur impius
 pro eo; Potest & per aman istum agi gratia
 quem iosephus de stirpe amalech esse
 editum narrat iudaeorum populus san-
 guinolentus figurari quippe has
 occiderunt & ipsum dominum propheta-
 rum atque apostolos eius in ter fice-
 re pontam uerunt; Qui generis
 mobilitatem propter incredulitatem &
 duritiam mentis suae per dentes per
 esaiam principes sodomorum &
 populus gomorra appellati sunt;
 Quibus per ezechiel dicitur; Pater
 tuus amorreus & mater tua cethe-
 hu ergo confessoris christi quasi hos-
 tes legis dei existimant; Quod non
 his solum mar docheu hoc est lupi di-
 ctores euangelii sed & iam in omni
 plebem catholicam manus in cetero
 atque de se sententia exterminare
 festinant; Sed mortem quam moxi-
 os temporaliter multare machi-
 nabantur ipse ritas suis
 exigentibus iusto iudice ro-

tribuente sine fine in animabus suis
 tenere coguntur; Dixitque aman re-
 gi asuero & populus pro omnes prouincias
 regnum dispersus & a se mutuo se-
 paratus in uis utens legibus & cerimo-
 niis ipsius & regis scita contempnent;
 Et optime nosti quod non expediat reg-
 no tuo ut in solerem placentiam; Si tibi
 placet decerpe ut percat & decem mi-
 lia talentorum appendam arcarum
 gazae tuae; Tunc ergo rex anulum quo
 utebatur de manu sua & dedit eum aman
 filio amadathi deo genue agag hosti iu-
 daeorum; Dixitque ad eum; Argentum
 quod polliceris tuum sit de populo a ge-
 quod tibi placet; Aman ergo decem
 talentorum pecuniam regi mittens iu-
 daeorum mortem ex petiuit; Sic & iu-
 daicus populus carnali obseruantiae
 ceremoniarum legis deditur dominum pro hoc
 se placare credendo uerorum christi con-
 fessorum qui secum euangelicam doctri-
 nam spiritualem seruatum exhibebant
 mortem meditatus est; Ubi desicut
 aman epistolas dirigens regis signa-
 culo eas munere curabat; Quatenus
 pro hoc facilius uotum suum expleat;
 Ita perfidia iudaeorum libros diuinae le-
 gis in quibus signa culum summi regis

expressum est. Hoc est sp̄s sc̄i gratia
 manifestata ē. ad conp̄bandā heresim
 suā. h̄c testimoniū non recte assumens.
 gentium conuersionem ad societatē re
 legionis reprobari n̄ce batur. & xp̄i
 euangeliū quasi contrarium diuinis
 p̄ceptis condemnare; pecc̄iā illud si
 ne mysterio est. quod duo decimus inq̄
 sis anni. qui uocatur adar. ad inēfectio
 nem isrl̄ sorte deputatus est. sed id sig
 nificat quod xp̄i gratia quae in plenitu
 dine temporum fidelibus commissa ē.
 p̄secutionem ualidā mouissimus tempo
 ribus; in mundo p̄ infideles passura est.
 De quo & doctor gentiū ad amothēu
 scribens ait; hoc autem sc̄to qd̄ in no
 uis simis diebus instabūt tempora pericu
 losa. & erunt homines sc̄psos amantes.
 cupidi. elati. supbi. blasphemoparentib;
 inobedientes. ingrati. sc̄loste. sine af
 fectione. sine pace. criminatores. in
 continentēs. imites. sine benignitate.
 p̄ditores. p̄ter uicium uoluptatū
 amatores. magis quādi; habentes spe
 ciem quidem piētatis. ut tūc autem
 eius abnegantes; hinc & dñs in euangeli
 o ait; Predicabitur hoc euangeliū
 regni. in uniuerso orbe. h̄c testimoni
 um omnibus gentibus; & tunc ueniet

consummatio; Et paulo post; erit in
 quit tunc tribulatio magna. qualis non
 fuit ab initio mundi usq; modo. neque
 fiet; nisi breuiata fuissent dies illi. non
 fiet & salua omnis caro; sed p̄ electos.
 breuiabuntur dies illi; Statimque in
 suscipi p̄pendit edictum r̄ge. & a
 man celebrante conuiuuium. & canctis
 qui in urbe erant flentibus; Hoc est
 qd̄ saluator p̄dixit discipulis suis in e
 uan gelio; amen. amen dico uobis. quia
 plorabitis & flebitis uos. mundus autē
 gaudebit uos autem contristabimini.
 sc̄cleristata uia uer̄ t̄ur̄ in gaudiū;
 Ap̄ de quidē ardocheo consequenter
 scriptura narrat & uideamus;
¶ Quae cum audisset inquit mar do
 cheus; sc̄det uostimitas sua & indutus
 est sacco. spar̄ gens cinerem capiti &
 in platea media ciuitatis uocem magna
 clamabat. Ostendens amaritudinē
 animi sui; Et hoc ululatu usq; ad fores
 palatii gradient; ponem in eractilitū.
 iudicium sacco aulam r̄gis inuare;
 Et cetera; Audiens mar do cheus necē
 iudeorum imperialib; decretis destina
 tum lugubribus se induit uestimentis.
 & in amaritudine animi atq; ululatu
 uocis usq; ad fores palatii p̄gr̄ctatur. cū

& scribis uocabus & ego am an allu lis
 meis similiter ieiunabo & tunc in gre
 dia ad regem contra legem faciens inuo
 cata. Orat mar do cheus cum iudeis pro
 ester regina similiter & ipsa regina
 orat p mar do cheo & iudeis quia ma
 gistris p discipulis. discipuli p magistris
 addnm p ces fundere debent ut uniuersus
 simul coequis fidelium hoc est mem
 bra cum toto corpore p & tunc supra
 ipse a custodiatur. Uide est illud.
 qd paulus ad romanos scribens sine
 intermissione memoriam eorum se semper
 faceret narrat in orationibus suis &
 ipse similiter eosdem romanos obse
 rat p dnm ihu xpm & per carita
 tem sps sci ut adiuuente eum h oratio
 nibus & orant p eo addnm ut liberetur
 ab infidelibus qui sunt in iudoea
 & ministerium suum quod hierosolima
 deferatur. acceptabilis fiat scis;
 hinc in actib; apostolorum scriptum est.
 qd petro in carcere fieret oratio sine
 intermissione ab ecclesia addnm p eo.
 & ipse per modo in epistola sua postu
 lat, ut gratia di & pax in ecclesia mul
 tiplicetur & adimpleatur in cogni
 tionem dñi d pñi ihu xpi.

VIII. Die autem tertio uelutata est ester

Regalibus uestimtis & stetit in atri
 o domus regiae quod erat iuxta uis con
 tra basilicam regis, ad ille sedebat sup
 solu in consistorio palatii contra ostium
 domus. Cumq; uidisset hester ro
 ginam stantem placuit oculis eius.
 Et extendit contra eam uirgam auream
 quam tenebat manu; quae accedens
 osculata est summitatem uirgae
 eius; dixitq; ad eam rex. quid uis
 hester regina. quae est potentissima.
 & iam si dimidia pars regni paki
 oris dabitur tibi. At illa respondens.
 Sirogi placet obsecro ut uenias ad me
 hodie. Et amari tecum ad conuiuium.
 Quid est quod dicitur uelutata est
 hester regalibus uestimtis nisi quod
 ecclesia gonaum tertio tempore
 scilicet hoc est post incarnationem pas
 sionem & resurrectionem xpi. h
 sacramento baptismatis p scti trini
 tatis confessionem fide. spe. & ca
 ritate. omniumq; uirtutum se
 uidetur decoro. ut inde regali con
 sortio digna fieret & cum amore p capuo
 iuxta sanctorum feruere & q. stetit in atri
 o domus regiae. quod erat iuxta uis
 contra basilicam regis. hoc est in p
 sentia uita pia operatione. quae

spectat ad futuram lucis remunera-
 tionem ubi ipse rex regū solo confectis
 sup̄no & p̄cibus pie ad se clamantium
 annuit qui extendit contra hanc regi-
 nam curgam quam tenet manu cū ostēdit
 illi regimini sui potentiam uel cru-
 compassionis suae p̄quam sibi adquisiuit
 potestatem in celo & in terra & sub terra
 rā ita ut in nomine eius omne genu fleat
 tāt̄ celestium terrestrium & ip̄for-
 miorum hanc qui de ipsa amabilem oscu-
 latur hoc est omni deuotione uo-
 rat̄ cuius potationi & ipse rex spon-
 dit se assensurum sicut in euangelio
 ait petite & dabitur uobis quae petitis &
 quae uolueritis pulsate & aperietur uobis
 Et item petite inquit & accipietis
 ut gaudium uost̄m sit plenum gaudium
 exemplum sc̄e eccl̄e p̄onalibit
 butur nisi h̄p̄ceptione regni celestis
 ubi cum xp̄o rege felix regina reg-
 nabit in & erum at illa data sibi ele-
 tione potationis h̄mittat eū ad conuiu-
 um suum q̄t ei parauit sed hoc non
 aliud melius intellegitur quā plena
 fidei sup̄ deuotio de qua pasci-
 tur interius inspector & arbiter
 omnium seculorum Ad hanc quip-
 pe refectionem hoc est sa b̄ ne

fidei communionem inuitat ecclesia
 non solum a malos immo & uia inimicos
 atq; p̄secutores suos paganos uidelicet
 iudeos & hereticos ut relicto totius
 erroris de uio in una domo catholice
 confessionis secū deo communi bono
 & conuenit. **S**TATIMQ; rex uocatur
 Inquit cito ad man ut hester oboediat
 uoluntati. Uenerunt itaq; rex & a-
 man ad conuiuium q̄t eis regina pa-
 rauerat. Nota q̄t concordant uo-
 luntas inuitantis regis & iussio
 iubentis regis sed ut illi qui malignus
 ad mensam dñi accedit qui pre-
 cordia odio polluta habens & in im-
 dam conscientiam non ueretur ad
 conuiuium dñi indignus intrare quili-
 & sepius h̄mittat uerit̄ suis me-
 rit̄s tamen cogentibus in lucina
 conuiuium propter manebit
 sed cum intrauerit rex & uiderit
 eum ibi recumbentem non uerit̄
 ueste pupali exprobrat ei suā
 meritatem & ligatis manib; & pe-
 dib; ubi p̄ici in tenebras exteriores
 ubi doli damnū quod innocens pe-
 quit̄ parabat iuste sustinere cog-
 tur. Iuxta illud salomonis in insi-
 dis suis capientur iniqui post quā

igitur rex secundo dedit hester pacia. **N**octem autem illam rex duxit in sompni-
 omis sue optationem illa respondit dicens.
 Si tu uem gratiam huiusmodi regis
 & si regi placeat ut deo mihi quod postu-
 lo & mea impleat optationem. ueniat
 rex & aman ad conuiuium quod parau-
 eris & cras regi aperiam uoluntatem
 meam. Haec dilatio peccandi non est seg-
 nitiae uitae sed uita patientiae de-
 putanda hoc nimium significans quod uis-
 tas pium & peccatoribus poena ma-
 gis in futuro est tribuenda. cras qui hic
 profuturo tempore intelligitur ut est
 illud euangelium cum polite sollicitate
 de crastino. & in genesi iacob ad laban
 ait. cras apparebit iustitia mea. huius
 modo quod ubi de agni paschalis osu pre-
 cipitur additum est. nec remanebit
 ex eo quicquam usque mane. cum autem
 dies futura iudicii uenerit & omne
 humanum genus iusti uidelicet si-
 mul & peccatores ante presentiam su-
 mi iudicis constituentur tunc re-
 uelabitur quali merito quis hic uixe-
 rit ubi iusti ad percipiendum regnum
 celestis patris per sententiam personarum
 iudicis huiusmodi. & peccatores si-
 mul cum diabulo inferni cruciatibus
 puniendi expelluntur.

Noctem autem illam rex duxit in sompni-
 iussitque affert sibi historias & arma
 los priorum temporum qui cum illo
 praesente lo gerentur uentum est
 ad eum locum ubi scriptum erat quo
 modo nuntia ass & mardocheus in-
 fidias bagathan & thares eunucho
 rure gem assuerum iugulare
 cupientium. Quod cum rex au-
 distit ait. Quid phaeiselo onoris
 ac praemii: mardocheus consecutus
 est. dixerunt quo ei serui illius
 ac ministri. nihil omni-
 no mercedis accepit. Statimque rex.
 quis est inquit matrisio: Aman quip-
 pe interius atrium domus regiae
 intrauerat ut suggereret regi &
 iuberet mardocheum. Affigip-
 abulo quod ei fuerat praeparatum. Res-
 ponderuntque pueri: Aman stat-
 imatio. Dixitque rex. ingrediat, cum
 quod esset ingressus ait illi. quid debet
 fieri uero quem rex honorare de-
 siderat. Cogitans aman huiusmodi
 & reputans quod nullum alium rex nisi
 se uellet honorare. Respondit.
 homo quem rex honorare cu-
 pit. debet huiusmodi uestibus regis.
 & imponi super eum quod quod esset illi regis est.

Et accipere regium diadema sup caput
 suum. & primus de regibus principibus
 actyrannis teneat equum eius. & p plateam
 civitatis iucedens clamet. & dicat.
 Sic honorabitur. quem cum rex
 uoluerit honorare. dixitq. ei rex.
 festina & sumpta stola & equo. fac
 ut locutus es mar docheo iudeo qui
 sedet ante fores palatii. Caue ne
 quicquam de his que locutus es preter
 mittas. quid est qd rex in somnem
 noctem duxit. nisi illud qd in psal
 mo scriptum est. ecce pon dor mi
 tat me que dor mi & qui custodit ista.
 leguntur corameo historice & an
 nales priorum temporu. in quibus
 commemoratio fidei & bonorum
 actuum mar dochei continetur.
 quia rex scorum & princeps regu
 terra. in seidem semp manens. om
 nium temporum cur sus. & singu
 lorum actuum notatam. uno con
 templatur. ut autem nec est apud illu
 quicquam reciduum. sed p senta aliter
 in conspectu eius omnia parent.
 De quo p hieremia dicitur. qui equi
 for mauit omnia. ipse est & isrl
 uir ga hereditatis eius. dñs exerci
 tuum pomen illi. Uide & aply.

ait. luxpo enim ihu. non est in illo. e.
 & fact. sed e. semp in illo est. item
 inquit ihu xps heri & hodie. ipse in scia
 scorum. commemorantur ergo
 gesta mar dochei coram hoc rege. quia
 bona opera scoru doctorum pumquam
 apud eum obliuioni tradentur. sed sic
 qd scriptum est. In memoria & er
 na erit iustus ab auditu malo popu
 timebit. iubetur mar docheus rega
 libus uestimentis iudei. & inponi su
 p equum quide sella regis est. & ac
 cipere regium diadema sup caput
 suum. Et primus de regibus principibus
 actyrannis tenere equum eius. & p
 plateam civitatis incedendo clamare
 ac dicere. Sic honorabitur. quem cum
 uoluerit rex honorare. cum p dica
 tores scie euangeli. & magistri ec
 cle omnium uirtutu cultu & sapi
 entiae decore inlustrati. ac dia de
 mate regie dignitatis. quia sum
 mi regis membra sunt. mobiliter ho
 norati. ascendere sup equum regi
 um hoc e. super fidelium populum.
 in quorum cordibus rex ipse celoru
 iugiter presidet. iubenatur p ee
 ac dominari. de quib. equis p aba
 cuc ppheta. ad ipsum dñm dicitur.

2

Ascendens ascendens super equos tuos. & equitatus tuus sanitas; cui aman spitalis. hostis populi di. licet iuicis tamen condignum obsequium p̄b& cum per seculares sc̄e ecclesie. quā uis ipse uoto animo. super no tamen putat sepe coguntur ueracitudo ecclesie p̄dicare testimonio. quia ueritate p̄to facta conuicta. non possunt abscondendo celare quod manifestum est.

Reuerfus est mar do cheus ad ianuā palatii. Et aman festinauit ire iudomum suam lu gonf. & opto capite. narravit q; zare uxoris sup. & amicis que uenissent sibi. Cui responderunt sapientes quos habebat iu consilio. & uxor eius. Si de se mne iudicorum est mar do cheus. ante quem cadere cepisti non poteris ei resistere. sed cedas iu conspectu eius. Hæc est immutatio dextere excelsi. ut ille qui p̄ gloria beatur super alios se eo potentem. & p̄ omnib; gloriosum subito fieret uilior ceteris. & infirmior cunctis; cuius dispositionis magnitudinem considerans maria mater dñi. iu cantico euangeli ait. Ecce potentiam in brachio suo disp̄sit super boscmente cordis sui. Deposuit potentes de sede. & exaltauit humiles. Esu-

rientes impleuit bonis. & diuites dimisit inanes. De quo p̄ esaiam dicitur. Conuerteretur libanus in c̄r mel. & c̄r mel in saltum reputabitur; hinc uideamus iudeorum sinagoge contumacia compressam. & humilitatem eadē gentium exaltatā; hinc p̄secutores xp̄i anp̄ fidei qui quondam ut leones feroces lacerauerunt ac dissipauerunt gregem xp̄i. modo destructi. & ad nihilum sunt redacti. Confessores quoq; xp̄i iu uoto orbe statu sano fidei erecta. & potentia uirtutum sunt sublimati; caput in caudā. & caudā in caput uersa est. quia omnis qui se exaltat humiliabitur. & qui se humiliat exaltabitur.

JN. **A**d huc illis loquentib; uenerunt euuchi regis. & cito cum ad conuiuium quod regina parauerat p̄ gere conpulerunt. Intrauit itaq; rex & aman. ut biberent cum regina; dixit q; ei rex. Siā in secundo die. p̄ quam uino iu caluerat; Quo est p̄c̄t̄a tota hoster. ut datur tibi & quid uis fieri. Siā si di midiam regimini mei par temporeris impetrabis; Ad quem illa respondit; Si iu uenigratiam iu oculis tuis o rex. & tibi placeat. dona mihi animam meam.

t bis

pro qua rogo. & populum meum pro quo
 obsecro; tradita enim sumus ego & po-
 pulus meus. ut conteramur. uigulamur.
 & pereamus. atque utinam in seruos &
 famulas uendoremur. esse & tolerabi-
 le malum. & gemens tacet;
 Nunc autem hostis est poster. cuius
 crudelitas redundat in regem;
 Respondensque rex asuerus ait.
 Quis est iste. & cuius potentiae ut
 haec audeat facere. Dixit hestor. hos-
 tis & inimicus noster pessimus. iste est
 Aman; Quod ille audiens. ilico ob-
 tapuit. uultum regis a regine ser-
 re non sustinens; Ecce iam se-
 cunda dies conuiuui adest. ubi simi-
 liter ut prius conuocatus Aman ue-
 nit. sed manifestante hestor peccati-
 onem suam. hinc de dam natus ad poe-
 nam secessit; hinc est enim quod in euan-
 gelio. alibi prandium. alibi cena ab
 homine facta non moratur. quia pra-
 dium. praesentis ecclesiae tempus designat.
 cena autem aeterna. atque
 altissimum conuiuuium. unde sequens
 tractus peccatoribus. soli boni hinc cons-
 pecti sui laetantur conditoris. Aman
 quippe spiritalis. & hostis populi dei.
 quia a caritatis fundamentum. unde
 regali conuiuio dignus esse non

habuit. iratum regem sensit. at que-
 co hinc hortos pro petante hoc & ceteros suos
 additicias paradisi hinc tase. & regnum
 pro salute sua deprecari concepit. sed frustra
 quia tempus opportunum ad hoc non
 hinc tase; Tunc enim iam sero est ad que-
 rendum salutis remedium. quando hinc
 min & ultionis uindicta. sic & in euan-
 gelii parabola. adueniente sponso.
 stulti uirgines imprudentes. oleum
 ad uasa sua reficienda petunt. sed non
 accipiunt. unde postquam sponsus ad-
 nuptias cum uirginibus prudentibus
 hinc tase. ianuaque clausa fuerit. ipse
 excludit foris remanentes. Aditum
 sibi intrandi exquirunt. quomodo
 pullo modo pro moreri possunt. qui a
 tempore miserationis. iam non hinc tase
 unde quod prius dignis operibus quere-
 re neglexerunt. Ibi iam ad pro non
 potest moreri quod pro. qui hic nolu-
 it audire quod iussit. qui tempore con-
 gruo penitentiae perdidit. frustra
 ante regni ianua cum pro abis ue-
 nit; Hinc & in imperio salomonem
 dominus dicit. Uocauit & rennuistis ex-
 tendi manum meam. & non fuit qui
 aspiceret. Disperastis omne consilium
 meum. & in ceterationes meas neglexistis.
 ego quoque. In hinc tase uirgo ridebo

& subsannabo cum uobis quod tamen uobis
 aduenit; cum huiusmodi repente
 calamitas. quando uenit super uos
 tribulatio & angustia calamitas. &
 huiusmodi quasi tempestas huiusmodi
 tunc inuocabunt me & non exaudia.
 mane confusio genti & non huiusmodi
 Cum autem reuersus rex huiusmodi & in
 uuln locum. reperit aman super lectu
 lum suum corruisse. huiusmodi quo iacebat huius
 ter. & ait. & iam reginam. uult oppri
 more me presente huiusmodi mea; peccu
 uerbum de ore regis exierat. & stati
 operuerunt faciem eius;
 Deprecatio enim aman ad reginam huius
 aput regem aduerum per calumniado
 putabatur. quia inminente die iudicii
 peccato iniquorum. honoratio sed inri
 tatio fit; Uide in psalmo scriptum e.
 Cu iudicatur exeat con dempnatus
 & oratio eius fiat huiusmodi peccatum; Tunc
 enim oppressio illis quid ante humiles
 huiusmodi opprimebant huiusmodi. qui
 remuneratio tempus ad est.
 ut huiusmodi cruciatibus. pro expiendi
 tradantur; tunc enim dampnati.
 peccatorum suorum uerecundia
 operientur. Sicut scriptum est.
 Confusio uultus eorum operiet eos.
 quid ad tartari tenebras pertrahuntur.

ut ibi operum suorum condigna mer
 cede remunerentur. Uide & sub
 ditur. Dixitque arborea uisus de eunu
 chis. qui stabant in ministerio regis;
 Epilignum quod parauerat mar do cheo.
 quilocutus e pro rege. Stat in domo a
 man. habens alata duntaxat. quinqua gin
 ta cubitos; Cui dixit rex. Appendite
 eum in eo; Suspensus est ita que a
 man in patibulo. quod parauerat mar
 docheo. & regis ita requieuit;
 Scriptum est in uerbu. qui fodit
 foueam lapidat in illa. & qui uoluit
 lapidem reuertatur ad eum. sic & a
 man crucem quam mar docheo para
 uerat. sustinere coactus est; Sed que
 ripotes quid significat. quod crux ip
 sa. quinqua ginta cubitorum facta
 legitur; Lex enim quinqua gesima
 die post agni immolationem in mon
 te sina prior populo data est. & quia
 diximus supra. quod aman significat &
 ipsos iudeos. tumultuantes contra xpm.
 qui in lege eis promissus erat. & ecclesia
 eius per sequentes. Lex ipsa que eis ad
 custodia amittit data est. quia ipsa
 exan guo hominum xpi. atque confessorum
 eius huiusmodi ficere moliebantur. mor
 tis illis exerat causa. ita ut qui pro ge
 huiusmodi innoxios opprimere uolebant.

ipsi per eam iusti iudicii acciperent
sententiam. de quo p̄ paulum dicitur.
quicumq; ipse gō peccauerunt p̄ legē
iudicabuntur. Ar bona autem eunu-
chus. qui ipsam crucem factam p̄didit.
significat doctores legis. qui dolum iu-
deorum. & omnia quae diuinis pro-
ceptis fecerunt contraria. ipsius legis
lectione manifestauerunt. Up̄ de
moyses ip̄ spū p̄uidens eos contemptores
& sacrilegos fuerit. omnia quae pre-
uaricatoribus erant uentura. ipe an-
tico deuteronomio p̄dixit. hinc &
saluator in euangelio ad ipsos iudeos
ait. nolite putare. quia ego accu-
satus sum uos apud patrem. est qui
accusat uos. moyses in quo speratis. si-
enim crederetis moysi. crederetis
forsitan & mihi. de me enim ille sosp-
sit. si autem illius litteris non credi-
tis. quomodo meis uerbis credetis?
Die illa dedit rex asuerus haestor
regino. domum aman aduersariu
iudeorum. & mardocheus ingres-
sus est ante faciem regis & cetera;
Quid est qd̄ rex asuerus dedit hes-
tor regino domum aman aduersariu
iudeorum. nisi qd̄ rex uotus
& dñs n̄r omnem dignitatem &
omnem honorem quem prior populus

& scientia legis & prophetarum atq;
cultu pie religionis habuit. postquam
aduentum me diatoris dī & hominū
in carne sp̄ruit. atq; euangelium eius re-
cipere uoluit. totam ad scō eccl̄e transcu-
lit usum. ut ipsa possideret & spiritalis
diuitias. & custos fieret honestissimi
omnium uirtutum. up̄ de scriptū est
in pro uerbis. custo dicitur iusto substan-
tia peccatoris; & dñs in euangelio ad ip-
sos iudeos ait. Auferetur a uob̄ regnū
dī. & dabitur genti faciem fructus ei.
hinc & iterum p̄ salomonem dicitur.
Qui bonus est auris & ad dño gratiam.
Up̄ de sequitur de mardocheo qd̄ in-
gressus sit ante faciem regis. qui a
laudante ac p̄dicante ecclesia instan-
tiam magistrorum suorum ipsi doc-
tores sc̄i p̄ labore quem exercebat
in uirtu mine fidelium. gratiā copio-
sam ante conspectū inuoluntati con-
ditoris omnium. potest & haec senten-
tia de p̄sona omnium p̄secutorum
ecclesiae. generaliter p̄lata accipi.
quia quicquid illi studio sapientiae
uel alium disciplinarum ediderunt.
aut de honestate uirtutū. in indagando
exquisierunt. nec non & iam ea que
in genere penarum. actor quendos
martyres excoGITauerunt totū fidelib;

xi.

xi.

xpi in augmentum honoris & glorie
 conuersum e. p̄ illis in iustis possessio
 ribus quicquam remansit p̄ laboratu
 suo bono mercedis. sed istis totum conla
 tum e ad plenitudinem suae p̄fecta
 omis. illud quoque q̄d subuigatur tu
 lisse rex anulum quē ab aman recepe
 rat. & tradidisse mar docheo. mystice
 exprimit. quia signaculum fidei q̄d p̄
 fidi iudei. & omnes p̄secutores hominis
 xpi. sibi p̄ p̄dicationem euangeli oblatū
 recuperare uolebant ad gentium salutē
 p̄ apostolos xpi translatum est.
 Tenet ergo hester domū aman hostis
 iudeorum cum ecclesia xpi mundū
 possidet. hostem quondam xpianorū;
 & ingreditur mar docheus ante faciē
 regis. cum cotidie anime scōrum de
 liquolatu p̄sentis uitae rapiuntur ad
 contemplationem uultus sup̄ni iudi
 cis. cuius laetitiaē magnitudinem
 nullus occupat finis. sed gloria perpes
 cotidie eis crescit iugaudia & corne
 exultationis.
 Hester autem constituit mar do
 cheum sup̄ domum suam; ecce hester
 mar docheum constituit sup̄ pra
 domum suā quia hoc salubri scō
 cētō placet consilio. ut multitudo fi
 delium sub regimine stacuat scōz

p̄dicatorum. quatenus p̄ humilitatē
 & obedientiā subdita fiat inperio
 electorū magistrorum.
 ¶ Nihil contenta p̄cedit ad pedes regis
 & fleuit q; & locuta ad eū orauit ut ma
 litia aman agat & machinationes
 eius pessimas quas excogitauerat con
 tra iudeos iuberet irritas fieri. at
 ille ex more sceptrum aureum p̄ten
 dit manu. quo signum clementiae
 monstrabatur; illaq; consurgens.
 stetit ante eum & ait. Si placet regi.
 & inueni gratiam coram oculis eius.
 & de p̄catiōe mea uonei uideatur esse
 contraria. obsecro ut nouis epistolis.
 ueteres aman litteras p̄ insidiatoris
 & hostis iudeorum. quibus eos iugam
 as regis p̄uicis perire p̄ceperat.
 corrigantur; quomodo enim potero
 sustinere peccem. & interfectionē
 populi mei? Respondit q; rex a sue
 rus hester regine. & mar docheo
 iudeo; domum aman concessi hestē.
 & ipsum uisū adfigi cruci. quid u
 sus est manum in iudeos mittere.
 scribite ergo iudeis sicut uob̄ placet
 ex regis nomine. signantes litteras
 anulo meo. Quid ergo hester p̄
 cedere ad pedes regis eum q; p̄ salute
 populi exorare p̄ uiscerā ecclesiam

p creptione filiorum suorum cotidie
 dñm omnipotentem pfidem & mys-
 teria incarnationis uirginis di humi-
 liter postulare quatenus eius gratia
 & hostium comprimatut audacia
 & de manib; eorum fidelium liberet
 luno centia. Extendit super nux rex
 sceptrum aureum contra potentem
 reginam qui a pietatis suae potentē
 ipsi inpendit clementiam postulata
 ut ne quis simi amari ueteres littere
 mouis scriptas p mutentur quia hoc stu-
 dium est uere regine ut omnis erro-
 ris secta omnesq; contrarie machi-
 nationes quae antiquis hostis ad ex-
 tinctionem populidi p ministros suos
 molitur saluberrimis euangeli-
 documentis repellantur atq; dele-
 antur; Signantur ipselictore ex no-
 mine regis scripte anulo ipsius quia
 omnino euangelica doctrina quae ex
 homine xpi in toto orbe pdicatur
 spr sci signaculo confirmata ubique
 declaratur cuius dono ipsi pdicator et
 repleta sempiterna fortitudine insu-
 perabiles omnibus apparent & hostiu
 suorum triumphatores gloriosissi-
 mi permanent; Erat autē tōpus
 tertii mensis qui appellatur siban-
 uicesima & tertia illius die scripte

sunt epistolae ut mar docheus uoluerat
 & ad principes pcuta tor et q; & iudicis
 quicentum xx et vii; puincias ab india
 usq; & thopia praesidebant puincias atq;
 puincias populo & populo iuxta litteras
 et lin quas suas & iudaeis p ule gere po-
 terant & audire; ipse que epistole que
 ex regis nomine mittebantur anulo
 illius obsignate sunt & misse p uerda
 rios qui p omnes puincias discurrerent
 ueteres litteras mouis puincias praue-
 rent & cetera; Siban mensis qui
 apud hebreos post nisantaratus inordi-
 me est idem est qui apud grecos uocatur
 theseri; & apud latinos uocatur
 unius; huius uicesima tertia die scrip-
 te sunt epistole mouis secundū mar do-
 chei dictationem ad refutandas uete-
 res aman litteras; cuius rei significatio
 in praesentia ē quia euangelica doctrina
 ita condita est p scriptores noui testa-
 menti mediante dño nro ihu xpo ut
 scē trinitatis fides in ea plenissima con-
 plecteretur & totus decalogi in duob;
 pceptis caritatis summa pfectio esse
 demonstraret; ipsaq; scriptura p ue-
 redarios hoc est pdicator et scōs dicta
 ta est in totam orbem terrarum qd
 significat c. xx septem puincias
 quae in regno asueri consistebat;

Nam donarius numerus p duodenarium
 multiplicatus centessimum & uicesimum
 facit, quibus si septenarius associatus fuerit
 totius summe plenitudinem concludit;
 Ita qd decalogi uera custodia apostolica
 traditione in omnes mundi partes p doc
 tores scos. deinde uerbum fidei p eorum
 ministerium p omnes seminaretur par
 tes terrarum. insinuata sed septem pli
 cis sps gratia pfidelium est corda diffusa;
 nec illud & iam sine ministerio est. qd ip
 se epistole quae ex regis nomine mita
 bantur & anulo ipsius obsignate erant.
 memorantur scripte iuxta singularu
 gentium litteras & linguas. ut que q
 gens legere & intelle gere possit; quia
 sic euan geludoc trina ordinata est. ut ei
 primi doctores p sps scs gratiam edocet
 omnium loquerentur primum uoce
 linguarum sicut in actibus apostoloru
 legitur. qd in cenaculo sion sps paracl
 us hodie pento costet sup. c. xx. credentes
 in specie ignis adueniens. omnium gen
 tium linguas daret eis loqui magnalia
 di; ita ut qui uenerant hoc audientes
 stupendo mirarentur apu uer si.

Quibus imperauit rex ut conuenirent
 iudeos p singulas ciuitates & in unum p
 aperent congregari; omnis q; ciuitas
 ex ultrauit atq; locata est. ut omnes

huimicos suos cum con iugib; ac liberis
 & uniuersis domibus licet fierent; &
 constituta est. p omnes p uincias una
 ultionis dies. id est tertia decima men
 sis duodecimi aclar; su maq; epistole fu
 it ut in omnib; terris ac populis quire
 gis assueri imperio sub iacebant. potu
 fieri paratos esse iudeos. ad capiendā
 uindictā de hostibus suis;
 Quid est qd rex isto terrore man
 dat uere dari suis. ut conueniant iu
 deos p singulis locis. & in unum p capi
 ant eos congregari. quatenus stent
 p animabus suis. & omnes huimicos su
 os eū con iugib; & liberis. & uniuersis
 domib; licet ficiant; nisi quia rex nr
 & dominator utiq; caeli & terrę hoc
 p p dicatores suos mandat ueris iu
 deis. & confessorib; suis in omnibus
 gentib; ut in unitatem socia tas & pa
 cis conuenientes p salute animarum
 suarum certent; omnes que huimicos
 suos tam uisibiles quam & iā inuisibi
 les. hoc est falsos iudeos qui sunt sima
 goga satanę & paganos atq; hereticos.
 In corrę gibles. nec non & in mundos
 sps cum uniuersis impietatib; & pra
 uis huientiaomb; suis damnent. nec de
 his quod residuum fieri sinant; quin
 immo con iugos ac liberos. hoc est uolup

tatem carnalem & opera peccatorum simul cum domib; cū ambitione uide licet & seculi pontus extinguant, nec aliquid ipse qd sibi mouum ēē. possit remanere per mittant; hinc est qd dñs in lege israhelitas. vii. gentes que sibi contrarie erant hū terra repmissi onis interficere atq; extinguerē iubebat; hinc & amalechitas post modū usq; ad inter ntionem delere p̄cipiebat quia omnem scandali occasionē eis auferre uolebat, cuius rei memor p̄ph̄a & ipsal mis ait; In matutinis hūter ficiobam omnes peccatores terrā ut dñs p̄clam decuitate dñi om̄s. quo perantur iniquitatem; Porro tempus quo hęc interfectio hostium fieri p̄cepta est bene conuenit ministerio huius spiritalis iūentio nis; p̄am duo decimus mensis hōbreoꝝ hoc ē adar. p̄om̄ nisi mouissi mā a cetera scti. hū quo hoc sp̄itale bellum p̄militer xp̄i maxime agitur exprimit, similiter & dies tertius decimus scē trinitatis fidem cum custodia mandatorum dī. unde om̄s aduersari rite expugnantur designat; quod autem sub iungitur Et edictum regis pependit ipsus. Significat imperium celestis regis

emineret & ad dominari licet orbe terrarū hū cuius ditione cuncta sunt posita p̄c̄est qui possit resistere uoluntati eius; factus q; mandatus sub eius potestate potestate; unde recte dicitur quod & edictum regis pependit in susis; Nam susis equitatio ut referens hū p̄tatur; demq; supbia mundi superatur potentia dī; Hinc ē qd saluator in euangelio discipulis ait; In mundo pressuram habebitis sed confidite quia ego uici mundum;

XII. **M**ardocheus autem de palatio & de conspectu regis egrediens fulgebatur uerbis regis hyacinthini sive de licet & aeri is coronam auream portans in capite & amictus pallio serico atq; purpureo; omnisq; ciuitas exultauit atq; lacrimata est; Grandis gloria est sc̄is doctoribus quod eorum doctrina & exortatione puritatem superbi regis fideles uincunt scutiam ne quis simi hostis; & merces illis in deo manet in celesti regno & erne beatitudinis ac perpetue claritatis; Quod color hyacinthi & auri splendor figura re uideatur; martiribusq; xp̄i p̄ effusione sanguinis sui regalis dignitas simul cum rege xp̄o regnaturus ab ipso iustissimo retributore in arce sup̄na

rependitur, cuius rei pur purp ac ferici po
minat apum proferunt, omnisq; coetus
scorum phoe pariter iusuper nabierusat
gaudens laetabitur. De quo sequitur.
Judeis autem noua luxoritur uisa est gau
dium & honor & tripudium apud omis
populos urbes atq; prouincias. Quocū
que regis uisita ueniebant, mira exulta
tio epule atq; conuiuia et festus dies.
Iu tantum ut plures aliorum gentis &
secte eorum religioni et ceremonis
iungerentur. Quibus enim cunctos iu
daici pomnis terror huius ferat.
Plurimiergo ex gentiliū atq; hosti
um ecclesie numero uisa paciencia scō
rum martirum uirtute quo xpi per
illos clarescente relicta idolatria ac
sup statione gentili ad xpi anam reli
gionem conuersi sunt; quod eos quipas
siones scōrum atq; triumphos mar
tirum legunt. minime lateat, ipse deq;
pdi misericordia numero sitas corachie
creuit fidelium & septa repleatur ec
clesie, xpi animum nominis uigor.
Iu toto orbe terrarum iu fidelibus ter
rorem & credentib; excitat gaudium.
De quo per psal mistam dicitur. time
at dnm omnis terra ab ipso autem
com moue antur unuet si & omnes
qui habitant orbem. Et item laetabit

39.
iustus iudicio & sperauit in eo & lau
dabuntur omnes recta cor de.
Et apostolus; In nomine iuquit ihu
omne genu flectet celestium &
terrestrium & infernotum;
& omnis lingua confiteatur quid
dms ihu xpi in gloria est di patris;
Igitur duo decimo mensis quem
adar uocari ante iam diximus.
tertia decima die quando cunctos iu
deis inter sectas parabatur & hostes
eorum inhiabant; uertauit uideri
superiores eō coeperunt & se de
aduersarius uindicare; Congre
gati quo sunt p singulas ciuitates.
oppida & loca ut extenderent
manam contra inimicos & p secu
tores suos; nullus q; ausus resistere.
eo quod omnes populos magnitudi
nis eorum formido penetrabat;
Duodecimus mensis ut supra dictū
est iu uis simā & item seculi sig
nificat. Quando in car natio facta
est redemptoris & euangeliu ip
sius pdicatio toto orbe disseminata;
similiter & tertia decima dies lucē
fidei ac bonorum operum que pdi
catione euangelica in ecclēsie per
fideles corachie expletur declarat;
Iu duo decimo mense tertia

decima die mensis quapud cum eis
 iudeis interfecto parabat. & hostes
 eorum inhiabant sanguinueria
 uice ipsi iudei superiores esse coeperunt.
 & sedo aduersarius iudicare;
 Quia coetus fidelium in quo est uera
 confessio recte fidelis & hostes & p
 secutores hominis xpi ubique illis per
 secutiones exercent & eos obprimere
 contendunt. ipsi tamen gratia di ad
 uita & confortati sacro fidei & ar
 mis iusticiae aduersarios suos supe
 rant. ac tropheum gloriae de eis repor
 tant. Cum illos repulsi nequitia
 spiritalibus & errorum seminariis;
 quos per uaria uita seducebant.
 ad lucem fidei conuertunt & par
 ta capere gratia xpi efficiunt; pueros
 quoque ausus est resistere quia pa
 uor maiestatis diuinae quae miracu
 lis coruscantibus; in ecclesia declaratur.
 Carnalium corda ualide conuertit.
 & ad caedendum uerbodi compellit;
 De quo & conuenienter subditur.
 Nam & puuuarum iudices duces
 & procuratores. omnisque dignitas
 quae singulari locis & operibus proprie
 extollebant iudeos timore mar do
 cheri. quem principem esse palatii
 & plurimum posse cognouerant.

fama quoque nominis eius crescebat con
 die. et p cunctorum ora uolubatur.
 Quia sanctorum doctorum laudabilis actio
 & potentia uirtutum honorem grande
 et reuerentiam tribuit multitudini
 fidelium; unde in actibus apostolorum
 ubi ipsi primi predicatores euangelii
 doctrinae uerbi dei & curationi opera
 dare legitur scriptum est.
 Erant enim perseverantes in doctrina
 apostolorum & communicatione frae
 tionis panis & orationibus; fiebat aut
 omni animus timor; multa quoque
 prodigia & signa per apostolos fiebant
 in hierusalem & in iudeis erat magnus in
 uniuersis; Et uenit per manus in
 quit apostolorum fiebant signa &
 prodigia multa implebe. & erant un
 nimitus omnes in portico salomo
 nis; ceterorum autem nemo aude
 bat conuincere secum illis. sed mag
 nificabat eos populus.
 Itaque percusserunt iudei inimicos suos
 plagam magna et occiderunt eos. red
 dentes eis quod sibi parauerant face
 re; litantium ut scilicet ipsi sicut quinque
 tos uiros interficere. & decem fratres
 filios aman agagum hostis iudeorum
 et cetera; Quid est quod iudei hostes
 suos persequentes. quin gentes uiros

ipsi infideliter fecerunt leguntur exceptas
decem filios amaran quos impatibulis adfi
gebant nisi quod non solum in gentibus
omnes operarii iniquitatis qui per se
uerant in malitia sua peccato peccatis su
is penitentiam agere uolunt. moque re
missionem delictorum suorum per spiritum sancti
gratiam accipere curant detestabiles
& digni damnatione populodi esse ui
dentur sed etiam ipsi carnaliter iudei
transgressores iudicis & decalogi
legis mosaice. ^{per} crucem crucis christi quem
explicata sua in passione ipsius sibi con
traxerunt iuste in inferni cruciatu
sustinere cogantur; nec ullus de
numero electorum communicari
eorum nequitia aut actus non fando
imitari dignatur; unde merito sub
ditur. quod cum iudei hostes suos occi
dissent preda ex substantiis eorum tan
gere & agere noluerint; **S**tati
que numerus eorum qui occidissent
insusis ad regem relatus est; qui
dixit regine; in urbe susis interfe
cere iudei quinquecentos uiros & a
lios decem filios amaran; quantum
putas eos exercere eadem in un
ueris per unum eius; quid ultra postulas
& quid uis ut fieri uobis am. ^{Ca}uilla
respondit: Si regi placeat datur

41.
potestas iudeis ut sicut hodie fecerunt
insusis sic & tras faciant. & decem
filios amaran impatibulis suspendan
tur; precepitque rex ut ita fieret
& cetera. Intentio haec regine
hostes: quia hostes suos ualido in se
qui & exstirpare contendit. studium
atque solertia uero regine hoc
est sepe ecclesie exprimit; Quia hos
tes suos sine cessatione persequitur.
et funditus persternere atque sibi
subicere cogit; Cuius uoce per
psalmistam dicitur. Persequar inimi
cos meos & comprehendam illos. &
non conuertar donec deficient;
Adfligam illos: neque poterunt stare;
quae primum quinquecentos uiros
insusis. Deinde trecentos occidit.
quod non solum illos qui de peccatis suis
penitentiam agere nolunt sed
etiam ipsos qui fidem sepe trinitatis
bonis operibus adornare neglegunt.
dignos prope uia morte ostendit;
unde euenit ut sicut iudei in duo
bus diebus septuaginta quinque
milia hostium inter fecerunt.
Ita instantia atque conatus fidelium
hostes uniuersi qui quinque sen
sibus corporis dedit carnaliter
sapiendo legem dei per septiformem

sp̄s̄i gr̄am̄ sp̄i tali dogmate plenā
atq; perfectam̄ sp̄i taliter intellege
re respuunt; claritate duorum testa
mentorum ueraciter uincantur;
atque prosternuntur; Nec tamen
ullus de substantiis eorum quicquā
contingere uult; quia ne quaquam
ne quicquam perditurum; credentium
electio se admiscere conseruat;
quin potius omnibus modis eorum
falsis dogmatibus atq; iniquis operi
bus; alienam atq; extraneā seredit;

XIII. § Dies autem tertius decimus men
§ sis adar. uerus apud omnes interfec
§ tionis fuit; Et quarto decimo die
§ cedere desierunt; quem constituue
§ runt esse sollempnem; ut in eo de
§ licet tempore uacarent epulis gau
§ dio atq; conuiuio; At hi qui in ur
§ besusis eodem exortuorant; tercio
§ decimo & quarto decimo eiusdem
§ mensis die; licet ueritas sint;
§ Quinto decimo autem die percutere
§ desierunt; Et idcirco eandem diem
§ constituere sollempnem; epularū
§ atq; letitiae; et huiusmodi iudei qui
§ in opibus non murantur ac uillis mora
§ bantur; Quartum decimum diem
§ mensis adar conuiuioꝝ & gau
§ dii decreuerunt; ita ut exultent

§ in eo; & mittant sibi mutuo partes epu
§ larum & laborum; Quid est qd̄ scrip
tura narrat quosdam iudeorum in hos
tabus suis tera decima die mensis a
dar interfectionem exortuisse; et
quarta decima die cedere desuisse;
atq; hanc sollempnem habere; Quos
dam uero per duos dies; hoc est tercia
decimā atq; quartā decimā p̄dicta
mensis; occasionem hostium agenter;
quinta decima tandem die accede absta
nendo sollempnet qui eussent; nisi qd̄
ali qui sc̄orum post completos labores;
quos inter uita di recte credendo; &
bene uiuendo expleuerunt; Modo
ante tempus uniuersalis iudicii; tra
nimabus suis sabbatis; mun̄ aeternae
qui & is habent; Alii uero usq; ad ul
timum resurrectionis diem in car
ne perdurantes; sic superat hostibus
uniuersis; subito p̄ diuinam potentiam
li mutata; & eternam qui & am atq; bea
tam in mortalitatem; tam in anima
bus quam & iam in corporibus suis per
cipiunt; iuxta illud pauli apostoli
quo ad corinthios scribens ait; Ecce
mysterium uob̄ dico; om̄s qui dormi
resurgemus; sed non omnes immuta
bimur; in momento; in ictu oculi; li
pouissimam tubā; Cant̄ enī & mortui

resur gente incorrupti & nos immutabimur.
 Et ad thesalonicenses; hoc enim inquit uob
 dicimus in uerbo dñi q nos qui uiuimus qui
 residui sumus. In aduentum dñi non pre
 uenimus eos quid or muerunt; quō ipse
 dñs in uisū & in uoce archangeli &
 in ualadi descendit de celo & mortui
 qui in xpō sunt resur gente primi;
 Deinde nos qui uiuimus qui reliqui su
 mus. simul rapiemur cum illis in nu
 bibus obuiam dño in aera & sic semper
 cum dño erimus. Nam quartus
 decimus numerus qui septenariū bis
 continet & animarū ab omni labore &
 solli etu chne significat qui & em;
 quintus decimus autem ubi septenari
 us & octonarius simul continentur.
 utruq; pfiguratur & animarum & cor
 porū futuram requiem & immortali
 tatem; sicque multitudo electorum
 post completos p̄sentis uitę labores &
 post p̄ceptam de uniuersis hostibus
 uictoriam & eterna exultatione & mu
 tua dilectione in celesti regno gau
 debunt; nec ullus gaudi oris finis quia
 nec ultra aliqua succedit tristitia la
 boris; p̄ soler uiscorū p̄dicatorum
 auditoribus suis ita credendū atque
 sentiendū ueraci doctrina commen
 dat; unde & sub dicitur;

Scripsit itaq; mar docheus omnia hec.
 & litteris conphensa misit ad iudeos.
 qui in omnibus regis p̄uincis mora
 bantur. Tam in uicino positas quā
 p̄cul. et ut quartam decimam. et quin
 tam decimā diem mensis ad ar pro
 festas susceperunt. Et reuertente
 semper anno sollempni honore cele
 brarunt. quia in ipsis diebus seculi sunt
 uidei de inimicis suis; & educas
 atq; tristitia in hilaritatem gaudi
 um quo conuersa s̄ essent quo isti
 dies epularum atque lottat. et
 mitte rent sibi inuicem aborum
 partes & pauperibus munuscula lar
 girantur; Susceperunt quo uidei
 in sollemp nom ritū cuncta quae
 eotempore facere ceperant. et
 quae mar docheus litteris facienda
 mandauerat. Semper enim qui
 q; fideles p̄ uolabore & bonis oporibus.
 atque elemosinarum largitionibus.
 p̄ hoc decerant. ut secundum id quod
 euangelica & apostolica doctrina
 docet fide spe & caritate ingressū
 uitę a & eterne adipisci mereantur;
 et tamē quam & iā sibi obsequentes.
 in aeterna p̄sentis seculi consolando
 confortent; Ita ut spe gaudentes.
 in tribulationibus sint patientes.

Sine intermissione orant; in omnibus
 gratias agant & agonem suum p[ro]p[ter]
 cibum fidelidno commendent;
 Quatenus p[ro] eius opem eterna remune-
 rentur beatitudine; Aman enim
 filius amathachi sar-pis agag hostis
 & aduer sarius iudeorum cogita ut
 contra eos malum ut occideret & illos
 atque deleteret et misit phur q[ui] nra
 lingua uocatur in sortem; Et postea
 ipse gressus hester ad regem obse-
 crans ut conatus eius laceris regis
 irriti fierent; Et malum quod con-
 tra iudeos cogitauerat reuertere-
 tur in caput eius; Denique & ipsi
 & filios eius adfixerunt cruce; At
 q[ui] ex illo tempore dies isti appella-
 ti sunt phurim id est sortium;
 Et quod phurim id est sortium inur nam
 missa fuerit; Sepe enim nequa
 hominibus aliter suum p[ro]uicium uo-
 tu quam sibi euenire sperarunt;
 Ut laqueos quem ad decipiendu[m]
 alius disponunt ipsi eo obligentur
 sicut scriptura ostendit dicens;
 In insidiis suis capientur iniqui; &
 qui fodit foueam incidit in eam;
 Uide & aman qui hostes p[re]figurat
 ecclesiae necem qua[m] para uerat mar-
 docheo ipse sustinere cogebatur;

Sortem inur nam missa dispositione
 cuius liber rei iumentis hominis signifi-
 cat; cuius tam p[ro]uentus in diuino pendet
 iudicio; Unde per salomonem dicitur; sor-
 tes inuocantur in sinu sed adno temperari-
 tur; non est enim in hominis potestate
 uia eius sed neque uolentis neque carren-
 tis sed misericordis est di; Univer-
 sa enim iurata eius obediunt & omnia
 quecumq[ue] uult facit in celo & in terra
 in mari & in omnibus abyssis;
 Suscipere iudex super se & semensuum
 & super iunctos qui relictis gionieorum uo-
 luerunt copulari ut nulli liceat duos
 hos dies absque sollempnitate transige-
 re quam scriptura testatur; et certa
 expotant tempora annis sibi iugiter
 succedentibus; isti sunt dies quos nulla
 unquam dolebit obliuio; & p[er] singulas
 generationes cuncto unoto orbe pro-
 uincis celebrabunt; Nec est ulla ci-
 uitas in qua dies phurim id est sor-
 tium non obser uentur a iudeis; &
 ab eorum p[ro]genie quae huius coetimo ni-
 us obligata est; quomodo ergo ipsi
 dies sortium apud posteros in memoria
 haberi debeant ostendit scriptura
 dicens; Dies ergo sortium in quibus
 di ueris confessoribus suis dat uic-
 toriam de hostibus nulla unquam

obliuione sunt dolende sed per singulas
generationes in toto orbe celebrande.
quia futurę animarum quę & resur
rectionis corporum in die iudicij spe
firma semper apud quosque fideles in
tuo est tenenda; nec ulla ecclesiarum
xp̄i in toto orbe huius religionis expert
eē debet. scilicet semper huius r̄ra saluberr
mi memor omni tempore se prepara
re. & ad futura bona p̄cipienda conse
mare. quatenus id quod hic tempora
liter celebrat infidele & spe illic perpe
tualiter possideat in ipsius reueri
tate. & cetera nabata tudine; quodq;
interim dum in hac peregrinatione su
mus solertia doctorum & ecclesie
instantia ad exemplum hestor & mar
dochei nob̄ cum in doctrina & exor
tatione agere debet. ut huius reli
gionis celebrande atq; colende semper
simus deuoti; de quo subditur;
Scripseruntque hestor regina filia
abiahil & mar docheus. & iam secun
dam epistolam. ut omni studio dies
ista sollempnis sancti Reur in posto
rum; et miserunt ad omnes iude
os quincenariam uiginti & septem
regis assueri p̄ uinitas uersabantur.
ut haberent pacem & susciperent
ueritatem. obseruantes dies sortuū. xiiij. Rex uero assuerus omnē terrā.

45.
& suo tempore cum gaudio celebra
rent. sicut constituerat mar doche
us & hestor. & illi obseruanda sus
ceperunt a se. & a semine suo ieu
nia atq; clamores. et sortuum dies.
& omnia quęlibet huius qui uo
catur hestor historia continetur.
Necessaria enim nobis hec ammo
nitio est. ut habeamus semper in cordi
bus nr̄is pacem xp̄ianam. & suscipia
mus euangelij ueritatem. pro
forto per discordiam & dissensionē
in hereticorum decidamus erro
rem; ubi nequaquam salus uera.
sed certa ē damnatio atq; ruina;
uideo sine dubio quibus que opus est.
quis agnoscunt semine uerbi dī
ab ecclesia catholica & doctorum
sc̄orum ministerio dō patri filios
in baptis mat̄ regeneratos. ut pie
iuenent. hoc est uitam castam &
continentem ducant. clamores
orationum suarum atque doctri
narum exantent. & sortuum dies
hoc est uictorie futurę reuerent
firmamq; spe celebrent. & omnia
quęlibet duorum testamentorū
contineat. sana fide & bona opera
tione obseruent;

& cunctas maris insulas fecit tributa-
 rias cuius fortitudo & imperium
 & dignitas atque sublimitas qua ex-
 altauit mar docheum. scripta sunt
 in libris modorum atque per sarum,
 et quomodo mar docheus iudaici
 generis. secundus a rege assuero fu-
 erit. Et magnus apud iudeos. & ac-
 ceptabilis plebi fratrum suorum. quae-
 rens bona populo suo. & loquens ea-
 que ad pacem sui seminis pertinerent.
 Quid est quod dicit rex gem assuerum
 omnem terram & cunctas maris in-
 sulafacere tributarias. cum non il-
 le historicus rex per sarum atque mo-
 dorum. omnem terram unquam
 sub ditione sua habuerit. peccanc-
 tas maris insulas facere tributarias
 possit. quando ad quasdam insulas
 & partes orbis. nec nominis eius nota-
 tia tantum puenire potuerit; sed uo-
 ratius regem nostrum ac christum
 haec sententia exprimit. cuius po-
 testas in celo est & in terra in mari
 & in omnibus abyssis. Qui se in eu-
 angelio ostium nomina-
 uit. quia peccata uitae aeternae habent
 huiusmodi. quem iuxta psalmistae
 ad testationem totius orbis. & uniuers-
 si reges terrae adorant. cui & omnes

reges terrae seruiunt; Reges tharsis
 & insulae munera offerent. reges ara-
 bum & saba dona adducunt;
 huius ergo regis fortitudo & impe-
 rium & dignitas atque sublimitas qua-
 liter exaltauerit uerum mar doche-
 um. hoc est coetum sanctorum doctorum.
 & magistrorum ecclesiae contra populo christi-
 ano non tantum unius gentis iudeorum.
 sed & iam uniuersarum nationum uo-
 ces & scripta testantur. qui electos suos
 ab initio dono super gratias exaltauit.
 & gloriosos atque honorabiles in conspec-
 tu omnium gentium fecit; hi quoque rursus
 bona populo suo & loquuntur quae ad
 pacem pertinent semini sui. quia iuxta
 etiam uita in nationem speculatores
 domini leuauerunt uocem simul que
 laudabunt; quorum pedes sunt speciosi
 sicut euangelizantium pacem. euangeliz-
 antium bona; quia semper carogant
 quae ad pacem sunt in iherusalem. &
 faciat in gentibus; semen eorum. &
 germon eorum in medio populorum;
 Omnes qui uiderint eos cognos-
 cent illos. quia isti sunt semina cui
 bene dixit dominus.